

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 130, ЧИСЛО 5, П'ЯТНИЦЯ, 3 ЛЮТОГО 2023 РОКУ

1893

Vol. 130, No. 5, FRIDAY, FEBRUARY 3, 2023

\$2.00

Відбулася візита делегації до Ватикану

Папа Франциск 25 січня спільно з делегацією молиться за Україну. (Фото: Vatican Media)

Ігор Ключас

ВАТИКАН. – Центральною подією візиту українських релігійних діячів до Ватикану 24-26 січня стала зустріч делегації Всеукраїнської ради церков і релігійних організацій (ВРЦіРО) з Папою Франциском.

У ній взяли участь Єпископ Української єпархії Вірменської апостольської церкви, голова делегації Маркос Оганесян; Предстоятель Право-

славної церкви України, Митрополит Київський і всієї України Епіфаній; Отець і Глава Української греко-католицької церкви, Верховний архієпископ Києво-Галицький Святослав Шевчук; Архієпископ і митрополит Львівський Римо-католицької церкви в Україні Мечислав Мокшицький; голова Всеукраїнського союзу церков євангельських християн-баптистів

(Закінчення на стор. 15)

Президент вшанував пам'ять Героїв Крут

Участь Президента України у вшануванні пам'яті Героїв Крут. (Фото: Пресслужба Президента України)

КИЇВ. – 29 січня у День пам'яті Героїв Крут Президент Володимир Зеленський ушанував пам'ять полеглих у боротьбі за незалежну Україну під час Української революції 1917-1921 років. На Аскольдовій могилі у Києві він поклав квіти до пам'ятного хреста Героям Крут.

Президент зазначив, що, вшановуючи пам'ять Героїв Крут, ми пам'ятаємо свою історію, пишаємося, дякуємо й підтримуємо українську армію та разом наближаємо перемогу.

У церемонії також взяли участь

(Закінчення на стор. 18)

ВІЙНА В УКРАЇНІ

Тривають бої за Бахмут

Бахмут продовжує бути одним із головних напрямків удару противника. 30 січня вони 197 разів нанесли удари ствольною реактивною артилерією. Відбулося 42 бойових зіткнення, заявив Сергій Череватий, речник Східного угруповання ЗСУ. За добу на цій ділянці фронту було вбито 277 ворогів, 258 отримали поранення. Поблизу Лиману Донецької області росіяни намагаються перехопити ініціативу.

Водночас військові зауважують, що росіяни збавили динаміку наступу, порівняно з попереднім місяцем. З іншого боку, підкреслюють бійці ЗСУ, українська армія міцно тримає свої рубежі, придушуючи регулярні спроби піхоти Росії на прорив.

Прикордонники разом зі співробітниками Сил оборони ліквідували групу ворожих штурмовиків на околиці Бахмута.

ЗСУ знищили п'ять легкомоторних човнів із диверсійно-розвідувальними групами армії Росії у районі островів у гирлі Дніпра.

Просування Сил оборони України на ділянці Сватове-Кремінна сповільнилось. Наразі триває виснаження ворога. Зараз в Україні воюють 326 тис. російських військових.

Для свого захисту Україна потребує заміни морально та фізично застарілих радянських літаків різних типів єдиним типом багатоцільового винищувача, яким може стати F-16, у кількості до 200 бортів.

Міністерство цифрової трансформації спільно з Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації передали військовим на Донеччині сім українських безпілотників „SKIF“ та п'ять „STEN-2“, які допоможуть захищати Україну. За програмою „Армія дронів“ вже закуплено на фронт 1,056 безпілотників, триває співпраця з українськими виробниками, щоб оперативно забезпечувати бійців необхідними дронами.

(Закінчення на стор. 15)

Ходу пам'яті провели у Києві

КИЇВ. – 22 січня кияни зібралися біля графіті „Ікони Революції гідності“ на щорічну Ходу пам'яті. Вона вже восьмий рік поспіль звершується для вшанування перших Героїв революції. На місці, де стояли барикади на вулиці Грушевського, і де було одне з найзапекливіших протистоянь у 2014 році учасники Ходи пам'яті вшанували хвилиною мовчання Героїв „Небесної сотні“, які вийшли на Майдан боротись за волю України і поклали життя за неї. (Фото: Георгій Лук'янчук)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Помер Дмитро Павличко

КИЇВ. – Помер український поет і громадсько-політичний діяч Дмитро Павличко 29 січня у віці 93 років, поет-шістдесятник, перекладач, літературний критик. Був одним із організаторів Народного руху України. Також був народним депутатом з 1990 по 1994-ий та з 1998-го по 1999-ий рік. (Радіо Свобода)

■ Прем'єр Данії відвідала Миколаїв

МИКОЛАЇВ. – 30 січня Президент України Володимир Зеленський і Прем'єр-міністр Данії Метте Фредеріксен відвідали Миколаїв у межах шефства, яке Королівство взяло над відновленням міста. Вони оглянули будівлю обласної військової адміністрації, яку було частково зруйновано внаслідок російського ракетного обстрілу 29 березня 2022 року. Тоді жертвами російської атаки стали 37 осіб. В. Зеленський розповів М. Фредеріксен про руйнування, яких зазнало місто через ворожі обстріли. Вони відвідали Миколаївський морський торговельний порт і оглянули резервуари для зберігання олії, що були зруйновані внаслідок ворожих ракетних і дронів атак, побували в індивідуальному тепловому пункті, обладнаному установкою для очищення та роздачі води. Цей проєкт здійснено за сприяння Данії, яка однією з перших надала місту допомогу в забезпеченні мешканців питною водою після того, як російський агресор зруйнував традиційну систему водопостачання з річки Дніпро. В. Зеленський та М. Фредеріксен відвідали один із госпіталів Миколаєва, де лікуються поранені українські захисники. Президент вручив військовослужбовцям і медичним працівникам цінні подарунки. (Пресслужба Президента України)

■ Народні депутати складають мандати

КИЇВ. – Народні депутати Наталія Королевська та Юрій Солод, які є подружжям і були обрані до парламенту від забороненої партії „Опозиційна платформа – За життя“, написали заяви про складання мандатів. Заяву на складання мандату написав народний депутат Олег Волошин, котрий також був обраний за виборчим списком ОПЗЖ. У Верховній Раді зібрали понад 150 підписів народних депутатів під зверненням до голови парламенту Руслана Стефанчука щодо позбавлення повноважень депутатів від заборонених проросійських партій. Президент Володимир Зеленський 10 січня позбавив громадянства України народних депутатів від колишньої партії ОПЗЖ Віктора Медведчука, Тараса Козака і Рената Кузьміна, а також позафракційного народного депутата Андрія Деркача. 13 січня Верховна Рада достроково припинила повноваження цих народних депутатів, оскільки саме вони привели в Україну війну, лобіювали інтереси Росії, а серед колаборантів в різних регіонах найбільше представників саме цієї політичної сили. (Укрінформ)

■ Знесуть пам'ятник Ватутіну

КИЇВ. – Експертна комісія Міністерства культури та інформаційної політики 25 січня рекомендувала Київській міській державній адміністрації демонтувати пам'ятник радянському генералу Миколі Ватутіну у Києві. (УНІАН)

■ Буде „Тиждень ізраїльського кіно“

КИЇВ. – У кінотеатрі „Жовтень“ 16-19 лютого відбудеться „Тиждень ізраїльського кіно“, в межах якого продемонструють чотири стрічки: дві драми про війну та її наслідки, комедію про дружбу та зворушливу драму про стосунки батька й сина. Про це повідомили в кінокомпанії „Артхаус Трафік“, яка проводить подію спільно з Посольством Держави Ізраїль в Україні під гаслом „Кіно незламності“. Це символічний посил, адже незламність – спільна риса народів Ізраїлю та України. На фестивалі покажуть чотири знакові ізраїльські фільми, визнані на батьківщині: у добірку ввійшли номінанти та лавреати премії Ізраїльської кіноакадемії, а також фільми-учасники найбільшого Хайфського кінофестивалю країни. (Укрінформ)

Військові об'єкти в Ірані атакували дрони

У ніч проти 29 січня в Ірані сталася серія вибухів. З різних джерел відомо про вибухи у п'яти містах, де знаходяться стратегічні об'єкти країни. Влада Ірану підтверджує лише одну атаку – на центр виробництва боєприпасів у місті Ісфахан. Відповідальність за атаки ніхто на себе не взяв.

„The Jerusalem Post“ з посиланням на джерела в західній розвідці пише, що атака безпілотників в Ісфахані була „феноменально успішною“. За даними видання, в Ісфахані сталися чотири вибухи на об'єкті, що розробляє сучасну зброю. Агентство IRNA також повідомило, що в місті Шахід-Салімі спалахнув великий завод з виробництва моторних масел. Були повідомлення про вибух на авіобазі в місті Дизфуль на заході Ірану, вибухи та пожежі в містах Хамадан та Решт (північ). Крім того, повідо-

млялося про звуки вибухів у столиці. За словами місцевих жителів, там атакували урядові будівлі.

За даними „The Times of Israel“ за кілька годин до атаки дронів на іранські об'єкти Прем'єр-міністр Бін'ямін Нетаніягу заявив, що вночі країна зробить кілька негайних кроків, спрямованих на боротьбу з тероризмом.

Росія з осені обстрілює Україну дронами іранського виробництва. Крім того, армія агресора розраховує заповнити дефіцит балістичних ракет за рахунок постачання з Ірану.

На вибухи в Ірані відреагував радник глави Офісу президента України Михайло Подоляк: „Логіка війни невблаганна та вбивча. І виставляє жорсткі рахунки авторам та співучасникам“.

„ВВС“

Генеральний прокурор України перебуває у США

ВАШІНГТОН. – Генпрокурор України Андрій Костін перебуває у США з офіційною візитою. У ході візиту він проведе низку зустрічей високого рівня для продовження підтримки США, зокрема щодо забезпечення притягнення до відповідальності за міжнародні злочини, створення Міжнародного трибуналу для керівництва Росії, побудови компенсаційного механізму для постраждалих від агресії. „Україна не допустить безкарності за

корупційні злочини. Безмежно вдячні нашим партнерам за підтримку і докладаємо всіх зусиль, щоб уся надана допомога досягла адресата“, – заявив А. Костін в інтерв'ю для FOX News.

27 січня А. Костін під час зустрічі з Послом США в Україні Бріджит Брінк і американськими інспекторами заявив, що корупційні злочини під час війни можна прирівняти до мародерства.

Укрінформ

Політв'язні у важкому стані

Колишнього Президента Грузії Михайла Саакашвілі треба перевести із палати в реанімацію, бо він у критичному стані, заявив 31 січня член заснованої Саакашвілі опозиційної партії „Єдиний національний рух“ Георгій Чіладзе.

Раніше мати М. Саакашвілі Гіулі Аласанія повідомила, що на світанку 31 січня експрезидент знепритомнів. За її словами, Саакашвілі важко хворий, і, попри те, що він одужав після перенесеного COVID-19, у політика досі тримається висока температура, і він не може пересуватися.

Саакашвілі сильно втрачає вагу і не приймає їжі не тому, що він не хоче, а просто не може, його стан не дозволяє, життєво важливі показники у нього критичні, тому тримати його в палаті лікарі вважають нераціональним і перевели його у відділення інтенсивної терапії, де будуть намагатися відновити ці показники. Робитимуть це за допомогою штучного харчування, введення життєво необхідних вітамінів і мінералів.

Суспільне

* * *

Команда російського опозиціонера Олексія Навального 1 лютого повідомила, що політика переводять на пів року до приміщення камерного типу – камери з суворішим режимом утримання, куди поміщають засуджених за злісні порушення порядку. Шість місяців – це максимально можливий термін утримання в камері для чоловіків.

1 лютого О. Навальний мав вийти зі штрафного ізолятора, куди 25 січня його помістили 11-ий раз

Колишній Президент Грузії Михайло Саакашвілі. (Фото: Суспільне)

Російський опозиціонер Олексій Навальний. (Фото: Радіо Свобода)

за півроку. 30 січня команда О. Навального випустила матеріал, у якому розкрила імена співробітників виправної колонії, за чією ініціативою політика постійно відправляють до штрафного ізолятора. За твердженням розслідувачів, адміністрація колонії регулярно проводить наради, як ще погіршити життя ув'язненого опозиціонера.

Раніше адміністрація колонії визнала Навального злісним порушником. Він безуспішно намагався оскаржити в судах попередні рішення щодо відправлення до ізолятора.

17 січня виповнилося два роки з моменту затримання Навального після його повернення до Росії з Німеччини, де він проходив лікування та реабілітацію після отруєння отрутою типу „Новічок“.

Радіо Свобода

Українці залишаються в Австрії

ВІДЕНЬ. – Українці, які приїхали до Австрії, мають право проживати в республіці до 4 березня 2024 року. Відповідна поправка до постанови уряду щодо переміщених осіб була схвалена 30 січня головним комітетом Національної ради Австрії. Постанова була прийнята у березні 2022 року на виконання Директиви ЄС і спочатку надавала дозвіл на проживання громадянам України до 3 березня 2023 року з продовженням кожних шість місяців. Федеральний міністер внутрішніх справ Австрії Герхард Карнер повідомив, що в період з

24 лютого по 31 грудня 2022 року загалом в Австрії було зареєстровано 90,994 вимушених переселенців з України. Близько 66 тис. з них досі перебувають в Австрії, інші або повернулися додому, або виїхали до інших країн. Близько половини українських переселенців хочуть залишитися в країні назавжди. За міжнародними експертними оцінками понад 6,4 млн українців виїхало за кордон через війну. Близько 7.7 млн людей стали внутрішньо переміщеними особами.

Укрінформ

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Крила красуні – на протез

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – Переможниця конкурсу „Міс Україна Всесвіт 2022“ Вікторія Апанасенко продала свої крила від костюма „Воїн світла“ на аукціоні за 10,100 дол. Гроші підуть на протези для українських захисників, серед яких боєць з Аджамки Кропивницького району Віктор Кобець.

Благодійний аукціон відбувся 22 січня, у День соборності України, в Українському інституті Америки Нью-Йорку в партнерстві з Постійним представництвом України при ООН і Генеральним консульством України у Нью-Йорку.

Його організувала благодійна організація „Kind Deeds“, яка співпрацює із мережею лікарів та партнерів України для надання протезів. Їх одержують ті українці, які постраждали в умовах війни з Росією. Вікторія Апанасенко стала амбасадоркою організації.

Один із тих захисників, хто отримає протезування за допомогою „Kind Deeds“ – воїн з Аджамки Віктор Кобець. Депутатка сільської громади Ольга Новак-Негода розповіла, що організація оплачує лікування, але не переліт. Тож на те, щоб відправити бійця в Америку, кошти зібрали громада.

„Міс Україна Всесвіт 2022“ Вікторія Апанасенко в Українському Інституті Америки. (Фото: „Kind Deeds“)

Президент зустрівся з Верховним комісаром ООН

КИЇВ. – 25 січня Президент Володимир Зеленський провів зустріч із Верховним комісаром ООН у справах біженців Філіппо Гранді, який перебуває в Україні з візитом.

Глава держави подякував Верховному комісару за вже третю візиту з початку повномасштабного вторгнення Росії. Під час візиту Ф. Гранді побував у Харкові, Дніпрі, Миколаєві, Одесі, Запоріжжі й Полтаві.

Президент відзначив широку роль присутності очолюваного Ф. Гранді Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (УВКБ) у найбільш постраждалих регіонах і містах України. Він високо оцінив гуманітарну допомогу мільйонам українців на загальну суму понад 1 млрд дол. США, надану УВКБ з 24 лютого 2022 року. В. Зеленський привернув особливу увагу Ф. Гранді до нагальності доступу до депортованих у Росію громадян України та захисту їхніх прав. Окремо було порушено тему масового злочинного вивезення державою-агресором українських дітей, зокрема дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. У цьому зв'язку Президент України ініціював розробку спільно з ООН механізму припинення незаконної передачі українських дітей у російські сім'ї та повернення їх на Батьківщину.

Співрозмовники також обговорили інші пріоритетні напрями подальшої співпраці України з ООН у гуманітарній сфері, насамперед відповідні спільні цільові проекти відбудови, підготовку житла для повернення вимушених переселенців та долучення УВКБ до реалізації Fast Recovery Plan. У цьому контексті було відзначено важливість підписання Ф. Гранді та віцепрем'єр-міністром з відновлення України Олександром Кубраковим Меморандуму про взаєморозуміння щодо співпраці між УВКБ ООН та Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури України, покликаного посилити координацію відповідних спільних зусиль.

Пресслужба Президента України

Верховний комісар ООН у справах біженців Філіппо Гранді в Україні. (Фото: Пресслужба Президента України)

Місто прийняло біженців

Михайло Михайлинин

БЕРЕЖАНИ, Тернопільська область. – Міський голова Бережан Ростислав Бортник привіз жителям Горохівської громади, що на Миколаївщині, гуманітарну допомогу. Люди, які постраждали від війни, особливо самотні та хворі були вдячні бережанцям за продуктові набори в нелегкий час. Також бережанці постійно допомагають військовим. У День соборності України, благодійний фонд „Покрова“ разом з артистами показав чудовий концерт „Сила народу“. Було зібрано 45 тис. грн на безпілотники. На концерт приїхав народний депутат України Іван Чайківський, який також

Міський голова Бережан Ростислав Бортник роздає допомогу людям в Горохівській громаді.

(Закінчення на стор. 9)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ У стінах Могилянки заборонили російську мову

КИЇВ. – 27 січня у нові „Правила внутрішнього розпорядку Києво-Могилянської академії“, які затвердили на 40-й сесії Академічної конференції університету, внесено норму, яка забороняє спілкуватися російською мовою у стінах закладу. Про це повідомив голова Наглядової ради університету Геннадій Зубко. За його словами, викладання російською не ведеться в університеті вже дуже давно, а тепер заборона стосується і спілкування між собою. (Укрінформ)

■ Український фільм покажуть у США

КИЇВ. – Антивоєнна драма „Клондайк“ українського режисера Марини Ер Горбач вийде у прокат у США. Про це повідомляє Державне агентство з питань кіно. Драму, створену за підтримки Держкіно, випустить у прокат „Samuel Goldwyn Films“ – відома кінокомпанія, яка ліцензує, випускає та розповсюджує незалежне та іноземне кіно. Події фільму „Клондайк“ відбуваються у липні 2014 року на Донбасі. Сюжет розгортається навколо подружжя, що готується стати батьками: вагітна жінка відмовляється їхати з села, яке захоплюють озброєні угруповання, попри вмовляння чоловіка й брата. Виконавиця головної ролі у стрічці „Клондайк“ Оксана Черкашина отримала нагороду на Міжнародному кінофестивалі у Палм-Спрінгз (США). Документальний фільм українського воєнного кореспондента Мстислава Чернова „20 днів у Маріуполі“ про перші тижні російського вторгнення, здобув приз глядацьких симпатій на фестивалі незалежного кіно „Sundance“ у США. Над фільмом також працювали фотограф Євген Малолетка і продюсер Василіса Степаненко. (Укрінформ)

■ Загинув льотчик-герой

КИЇВ. – Під час виконання бойового завдання у Краматорському районі Донецької області 27 січня загинув командир авіаційної ланки Данило Мурашко з 299-ої бригади тактичної авіації. Від першого дня збройної агресії Росії він здійснив 141 бойовий виліт, знищив близько 70 одиниць броньованої техніки, понад 80 автотранспортних засобів, приблизно 30 автоцистерн паливно-мастильних матеріалів, близько 600 осіб живої сили противника, зазначають побратими льотчика. За видатні досягнення у боротьбі з ворогом Мурашко нагороджений орденами Богдана Хмельницького всіх трьох ступенів. Під час виконання бойового завдання у складі пари був підбитий ворожим винищувачем. Побачивши поблизу населений пункт Шабельківка, пілот не зважаючи на малу висоту польоту, до останньої секунди намагався відвести літак від житлових будівель. В зв'язку з цим втратив висоту, не зміг безпечно катапультиватися та загинув смертю Героя. За виявлені у захисті державних інтересів особисті мужність і відвагу, зміцнення обороноздатності та безпеки України майор Д. Мурашко представлений до присвоєння звання Герой України посмертно. (Українська правда)

■ СБУ затримала зрадника

ТЕРНОПІЛЬ. – Правоохоронці СБУ викрили мешканця Тернопільщини, який здавав ворогу розташування об'єктів енергетичної інфраструктури. 20-річний мешканець Кременецького району за винагороду співпрацював зі спецслужбами держави-агресора. Він надавав ворогові інформацію про розташування і характеристики об'єктів енергетичної інфраструктури у Тернопільській та сусідній області. Його затримали оперативники СБУ після того, які він забрав в обумовленому місці 5,000 грн винагороди за свої „послуги“. Перед цим чоловік сфотографував два об'єкти енергетики у Тернополі й переслав ці фото співробітнику спецслужби Росії. Затриманому оголосили підозру у державній зраді, скоєній в умовах воєнного стану. За даними прокуратури, суд арештував молодого чоловіка без права внесення застави. (Українська правда)

АМЕРИКА | СВІТ

■ Росія перестерігає Захід

МОСКВА. – Спікер російського парламенту 22 січня застеріг країни, які допомагають Україні потужною зброєю, що вони ризикують своїм власним знищенням. Голова Державної думи Вячеслав Володін сказав, що „надання наступальної зброї київському режимові доведе до глобальної катастрофи“. 20 січня на міжнародній зустрічі в Рамштайні, Німеччина, численні держави зобов'язалися надати Україні мільярди доларів військової допомоги. Серед тих, хто закликав збільшити доставку зброї Україні був колишній прем'єр Великобританії Борис Джонсон, який несподівано прибув в Україну 22 січня на запрошення Президента Володимира Зеленського. „Це є момент, щоб подвоїти наші зусилля і дати українцям всі засоби, які вони потребують, щоб закінчити справу. Чим скоріше Путін провалиться, тим краще для України й для цілого світу“, – він заявив. („Associated Press“)

■ Заклик до Сеулу допомогти Україні

СЕУЛ. – Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг закликав Південну Корею надати безпосередню військову допомогу Україні. Виступаючи на форумі в столиці Південної Кореї 30 січня, він сказав, що Київ негайно потребує зброї для відбиття триваючого російського вторгнення. Південна Корея є добре озброєна з поміччю США. Вона досі надавала Україні гуманітарну допомогу і приєдналася до санкцій під проводом США проти Москви. Сеул вже давно сповідує політику ненадання зброї країнам, які ведуть активну війну. Є. Столтенберг, який є колишнім прем'єром Норвегії, підкреслив, що кілька членів і союзників НАТО, включно з Німеччиною, Норвегією та Швецією, змінили свою політику неекспорту зброї до воюючих країн, щоб підтримати Україну. Він зустрівся з Президентом Юн Сук-єол, щоб обговорити допомогу Україні, як також зростаючі ядерні амбіції комуністичної Північної Кореї. Днем раніше він згадав про звіти розвідки США, які звинувачують Північну Корею у наданні зброї Росії для підтримки її війни в Україні. Кілька годин перед виступом Є. Столтенберга, Пхеньян засудив його візити до Південної Кореї та Японії, кажучи, що НАТО й США хочуть створити „азійську версію НАТО“. Пхеньян відкидає звинувачення США про доставку зброї Росії, але видав дві окремі заяви 28-29 січня, засуджуючи рішення США надати Україні модерні танки. („Associated Press“)

■ Байден відхилив прохання Зеленського

ВАШІНГТОН. – Президент Джо Байден сказав репортерам 30 січня, що США не даватимуть Україні бойових літаків винищувачів „F-16“. Від часу російського вторгнення в Україну майже рік тому Президент Володимир Зеленський постійно прохає бойових літаків від Заходу. Натомість США зосереджуються на забезпеченні України артилерією, бронетехнікою та наземними системами ППО. Раніше того дня Прем'єр Польщі Матеуш Моравецький сказав репортерам під час пресконференції, що його країна готова передати літаки Україні, якщо це буде узгоджено з країнами НАТО. („Newsweek“)

■ Зростає число ліберальних демократів

ПРИНСТОН, Нью-Джерсі. – Відома компанія опитувань „Гелуп“ оприлюднила 12 січня висліди свого дослідження про ідеологію членів Демократичної партії. У 2022 році число опитуваних демократів, які вважають себе лібералами, зросло з 50 відс. в 2021 році до 54 відс. Дотепер це є найвищим рівнем. Одночасно число консервативних демократів знизлося до 10 відс.; дотепер це є найнижчим рівнем. Майже незмінним залишилося число поміркованих демократів за останнє десятиліття – 36 відс. У 1994 році лише 25 відс. демократів називали себе лібералами, ця кількість зросла до 40 відс. у 2010 році, а в 2017 до 50 відс. Серед республіканців ідеологія не змінилася: 72 відс. опитуваних назвали себе консервативними, 22 відс. поміркованими, а 5 відс. – лібералами. („www.gallup.com“)

ТОЧКА ЗОРУ

Можливі причини катастрофи

Борис Соколов

Розслідування трагедії у Броварах, де у катастрофі вертолета загинуло керівництво МВС України, ймовірно, триватиме не один місяць. Не випереджаючи його результатів, хочу звернути увагу на деякі паралелі.

Зараз уже очевидно, що зовнішнього впливу на вертоліт у момент катастрофи не було, тобто він не зазнав ракетного, артилерійського, кулеметного чи автоматного обстрілу, до нього не потрапляли птахи чи інші сторонні предмети. Це виключає із можливих причин трагедії обстріл вертольота з російського чи українського боку, а також нещасний випадок.

Таким чином, залишається лише дві групи причин – помилка пілота чи технічна несправність. Звичайно, у вертолета був досвідчений екіпаж, але стояв туман, та й досвідчені пілоти часом помиляються. Проте вертоліт йшов автопілотом, що ніби виключає помилку екіпажу або, принаймні, знижує таку ймовірність до мінімуму. Технічні ж несправності може бути випадковими чи викликаними цілеспрямованим впливом з боку людини. В останньому випадку говорять про диверсію. Наразі українська влада не виключає ні помилки пілотування, ні випадкової технічної несправності, ні диверсії – але тільки через пошкодження якоїсь із систем вертольота, а не внаслідок вибуху на борту.

Невдовзі після катастрофи в Броварах російські пропагандисти цілком передбачувано почали розвивати тему внутрішніх розбірок, які нібито відбуваються між різними угрупованнями в українській владі. Загибель Міністра внутрішніх справ Дениса Монастирського та його заступників начебто становили вислід цих розбірок. Але я звернув увагу на одну публікацію прокремлівського сайту „Політнавигатор“, відомого своїми зв'язками із російськими спецслужбами. Там теж розглядалися різні версії катастрофи, причому доводилося, що загибель керівництва МВС України не була вигідна ні Кремлю, ні українським владним угрупованням, а тому найімовірніша причина катастрофи – „нешаслива випадковість“, тобто непередбачена технічна несправність.

Складається враження, що мета цієї публікації – відвести підозри від російських спецслужб та їхньої досі численної української агентури.

Щодо катастрофи у Броварах, то директор „Stiletto Systems“ Халіт Хабібুলлін вбачає у ній корупційну складову. За його словами, гелікоптери EC225 Super Puma виробництва компанії „Eurocopter“, один з яких розбився в Броварах, були закуплені Україною ще в 2018 році з явно бракованої партії: у цих машин спостерігалися структурні проблеми з редуктором і втулкою несучого гвинта, яка могла відвалитися в польоті, внаслідок чого й траплялися аварії. Водночас автор не виключає, що може бути і варіант саботажу, якщо технік послабив шланги високого тиску і при польоті від вібрації олія з редуктора стала поступово витікати, доки її не заклинило.

Щодо можливої диверсії хочу лише зауважити, що російська агентура в Україні була і серед високорядовців СБУ, і серед офіцерів ЗСУ. Так, вбивство співробітника Головного управління розвідки Міноборони України бізнесмена Дениса Кіреєва, який встиг передати цінну інформацію про російський наступ на Київ, явно було скоєно за командою з Москви і не могло бути виконане без участі когось із високопоставлених офіцерів СБУ. А раніше, 11 лютого 2017 року, так само було вбито генерал-полковника ЗСУ Генадія Воробйова, начальника Національного університету оборони України, який раніше обіймав посади командувача Сухопутних військ ЗСУ та першого заступника начальника Генерального штабу. Нинішній головнокомандувач ЗСУ Валерій Залужний нещодавно похвально відгукнувся про Воробйова як воєначальника, багато в чому завдяки якому українська армія змогла швидко перейти на стандарти НАТО в організації та бойовій підготовці. Для Путіна та його генералів він був зрадником. Причини його смерті стають зрозумілими, якщо врахувати, що напередодні, 10 лютого 2017 року, в Криму побував один із команди отруйників Навального. Але він міг тільки привезти отруту. А підмішати його генералу міг лише хтось із своїх офіцерів.

При розслідуванні катастрофи в Броварах варто серйозно поставитися до версії саботажу.

Грани.ру

Наразі нам потрібно Зеленського

Аскольд С. Лозинський

Кілька років тому я мав приємність зустрічатися з українською інтелігенцією у Львівській політехніці. Зустріч була дуже ввічлива, хоча і критична. Особливо критика лунала від одного визначного колишнього дисидента і громадянина Львова, який висловив своє велике здивування і невдоволення, що я у своїх статтях підтримував кандидатуру у президенти України Володимира Зеленського супроти Петра Порошенка, хоча це, сказав він, не дуже важливо, бо я не є громадянином України.

Я пояснив дуже просто: я не так за Зеленського, скільки проти Порошенка – через його корумпованість. Я вказав на яскравий і навіть безличний доказ цієї злочинності у новому шліфованому вигляді магазинів „Рошен“, торгівлю зброєю його виробництва у час війни, де він головнокомандуючий, і повідомлення, що він зробився шостим найбагатшим в Україні олігархом.

По моїй натурі я пішов трохи задалеко, коли звернув увагу на корупцію у самому Львові і сказав, що львів'яни не тільки толерують, але й постійно переобирають корумпованих осіб. Публіка мене не вбила і не видворила зі Львова.

До речі, коли кандидат у президенти В. Зеленський заявив у своїх президентських дебатах П. Порошенкові, що саме він зробив з нього кандидата в президенти, я зітхнув щодо точності того вислову – бо не було б такої грубої корупції Порошенка, його мабуть переобрали на другий термін.

Коли почалась повномасштабна війна 24 лютого 2022 року, я не знав, чого сподіватися від відносно

молодого і не відповідно підготовленого як політика президента – недавнього актора. Однак через два тижні я був переконаний, що у даній ситуації кращого президента не могло й бути. В. Зеленський – сильна індивідуальність по характеру і надзвичайно здібний лідер.

В. Зеленський – не великий полководець, але блискучий і харизматичний лідер, як політик він розуміє, що екран – це його найближчий друг і найсильніша трибуна. Він організував увесь світ навколо України і її потреб.

Недавно у Львові я запитував у цієї інтелігенції, чи їх влаштовує сьогодні Президент Зеленський. Переважаюча більшість вказувала, що їм не подобається його оточення. При дальших запитаннях виявилось, що це оточення зводиться здебільшого до особи голови офісу Президента Андрія Єрмака, але конкретних доказів проти нього не було представлено, хіба що десь там його родичі працюють чи працювали на Москву.

У діаспорі – дещо інакше, зокрема серед вихідців з західної України. Всі воєнні заслуги приписують генералу Залужному. Мовляв, Зеленський тут ні при чому. Фактично, заслуга належить одному і другому, третьому і четвертому. Найбільша заслуга – народу. Деякі, ще більш злісні, навіть твердять, що Зеленський відкриється остаточно зрадником. Відсіч чи дискусія тут зовсім непотрібні, бо докази проти Зеленського чи Єрмака, походять від відомої, але сумнозвісної мережі „баба бабі сказала“.

(Закінчення на стор. 9)

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Модифікований дрон від університету

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – На кафедрі машинобудування, мехатроніки і робототехніки Центральноукраїнського національного технічного університету 31 січня передали представникам підрозділу, в лавах якого захищає Україну один зі студентів кафедри, модернізований дрон.

„Механізм скидання на два заряди спільно з колегами розробляв наш випускник Олександр Кузьмін, він тривалий час допомагає армії як волонтер, – розповів завідувачий кафедрою Андрій Гречка. – Військові поставили нам трохи інше завдання: зробити механізм на чотири заряди, витримавши обмежені обмеження на розмір, вагу та балансування механізму скидання“.

Кафедра не вперше співпрацює з О. Кузьміном: у квітні 2020 року, на початку пандемії коронавірусу, кафедра разом із ним виготовляла захисні лиця-

Дрон від кафедри машинобудування, мехатроніки і робототехніки Центральноукраїнського національного технічного університету.

ві екрани для медичних працівників.

Щоб виконати замовлення військових, фахівці кафедри провели розрахунки технічних характеристик, розробили компактну модель чотиризарядного механізму скидання та новий корпус пристрою.

Три символи української державності

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – У обласному краєзнавчому музеї 22 січня відбувся урочистий захід „Соборність, Крути, Донецький аеропорт – три символи боротьби за українську державність“.

Серед земляків, які брали участь у проголошенні Акту злуки українських земель, краєзнавці згадали Володимира Винниченка, який виголосив промову, та Миколу Садовського, який був режисером дійства. Мова йшла і про живий ланцюг, який простягнувся з Івано-Франківська до Києва, об'єднавши мільйони людей уже через 71 рік після проголошення Акту.

У січні виповнюється 105 років від трагедії біля залізничної станції Крути, коли у нерівному бою зійшлися українські добровольці та більшовики. Історик Сергій Мілютин розповів про міти навколо цієї героїчної події, які поширились з легкої руки активного учасника української революції та відомого історика Дмитра Дорошенка.

Інший трагічний символ – бої за Донецький аеропорт. „Зупинили сепаратистів бійці 3-го полку Кіровоградського спецназу. Учасники заходу з великою увагою поставились до розповіді Вадима Довгорука про оборону летовища. В лютому 2015 року в бою під Дебальцевом у В. Довгорука відірвало ліву руку. Три доби він лежав на морозі,

Промовляє Вадим Довгорука.

потрапив у полон до бойовиків. Ті повернули його на підконтрольну територію. Потім київські лікарі були змушені ампутувати обморожені ступні.

Стара і небезпечна ракета

Що відомо про ракету, якою Росія вдарила по Дніпру і чи могли її збити 14 січня?

14 січня українські військові повідомили, що Росія вдарила по багатоповерховому будинку в Дніпрі крилатою ракетою Х-22, яку випустили з бомбардувальника Ту-22м3 над Курською областю неподалік кордону з Україною. Від удару загинули щонайменше 40 людей.

Влітку саме така ракета вдарила по торговому центру в Кременчуці й вбила десятки людей.

Командувач повітряних сил України генерал-лейтенант Микола Олещук у спеціальній заяві повідомив, що у ЗСУ немає вогневих засобів, здатних збивати даний тип ракет. Лише зенітні ракетні комплекси, які у перспективі можуть бути надані Україні західними партнерами (йдеться про системи Patriot РАС-3 чи SAMP-Т), здатні перехоплювати такі повітряні цілі. Він закликав не вірити у

заяви, які суперечать цим даним.

Скоріше за все, М.Олещук відповів на заяву тодішнього радника Офісу президента Олексія Арестовича, який увечері 14 січня повідомив, що ракету, яка знищила частину будинку в Дніпрі, збили сили протиповітряної оборони, вона впала на багатоповерхівку і вибухнула.

„З початку воєнної агресії Росії по території України було випущено понад 210 ракет цього типу. Жодна не збита засобами протиповітряної оборони“, – сказав командувач.

Х-22 – сімейство ракет, створене в СРСР ще в 1960-их роках. Доопрацьована в 1970-их роках ракета для свого часу мала вражаючу швидкість в 4,000 кілометрів на годину і дальність лету 500 кілометрів. Вона має досить велику потужність бойової частини. Ракет Х-22 було виготовлено

(Закінчення на стор. 15)

АМЕРИКА | СВІТ

■ США нададуть Україні кращі ракети

ВАШІНГТОН. – США готують Україні новий пакет військової допомоги на суму понад 2 млрд дол., в складі якого вперше будуть ракети більшої дальності, і теж інші боєприпаси та озброєння. Про це 31 січня повідомила агенція „Ройтерс“ із посиланням на двох офіційних осіб США, обізнаних у цій темі. Допомога включатиме допоміжне обладнання для систем протиповітряної оборони „Патріот“, високоточні боєприпаси та протитанкову зброю „Джавелін“. Президент Джо Байден заявив 31 січня, що обговорюватиме з Президентом України Володимиром Зеленським останні прохання Києва надати сучасне озброєння для захисту від Росії. „Ми збираємося поговорити“, – сказав Джо Байден журналістам менш як через добу після того, як він однозначно відповів „ні“ на запитання, чи нададуть США Україні винищувачі „F-16“. США є найбільшим постачальником зброї в Україну. Коаліція інших західних країн також надсилає зброю, починаючи від рушниць і закінчуючи бронетехнікою та артилерією. Однак В. Зеленський на тлі продовження агресії Росії закликає до ще потужнішої та досконалішої зброї. Тепер Україна наполягає на наданні винищувачів та ракет великої дальності, які могли б вражати російські цілі далеко за лінією фронту. (Радіо Свобода)

■ Генерал США передбачає війну з Китаєм

СЕЙНТ-ЛЮІС, Мізурі. – Китай воюватиме зі США до двох років, передбачає генерал Військово-повітряних сил США Майкл Мініген. Він очолює Командування повітряної мобільності, яке знаходиться на базі ВПС ім. Ската в Іліной, недалеко від Сейнт-Люїсу. Свої передбачення він висловив 27 січня у меморандумі до своїх підлеглих командирів. Того дня представник Пентагону бригадирний генерал Патрик Райдер сказав, що національна стратегія США виразно зазначає, „що Китай становить виклик Департаментові оборони“, і що урядовці США співпрацюють зі союзниками й партнерами для „збереження мирного, вільного й відкритого Індо-тихоокеанського регіону“. Коментуючи анонімно, високопосадовець департаменту сказав, що коментарі П. Мінігена „не представляють погляд департаменту на Китай“. Секретар оборони США Лойд Остін, виступаючи на пресконференції 11 січня з японськими колегами, сказав, що США бачать деяку „дуже провокативну поведінку“ з боку китайських військ, але висловив поважний сумнів щодо того, чи напад на Тайван є неминучим. („Stars and Stripes“)

■ Скандал у школах Вірджинії

АЛЕКСАНДРІЯ – Середня школа ім. Томаса Джефферсона для науки й технологій в повіті Фейрфекс постійно вважалася найкращою школою в країні. Асра Номані, мати студента школи, колишня репортерка газети „Вол Стріт Джорнел“, наприкінці грудня 2022 року написала статтю для квартальника „Сіті Джорнал“, видання Менгеттен інституту. У ній вона виявила, що школа приховала повідомлення про престижні нагороди „National Merit“ від родин учнів. Кожного року невелика вибрана група учнів 11-ої класи є визнана „заслуженими національними науковцями“ за свої успіхи на попередніх вступних іспитах (PSAT) до коледжів та університетів. Таке визнання високо оцінюється тими коледжами, коли вони вирішують, кого приймати на студії. Воно також допомагає студентам здобути стипендії на їхні далішні студії. А. Номані виявила, що адміністрація школи навмисно приховала ці інформації від студентів та їхніх родин заради „справедливості“ („equity“), щоб досягнути „рівні результати для кожного студента, без винятку“. Через те, що корпорація, яка дає ці іспити, повідомляє лише школи, а не батьків, коли студент заслужив цю нагороду, адміністратори школи понад п'ять років перешкоджали заслуженим студентам отримати призначення й кредит за свої досягнення, і позбавили їх можливості отримати стипендії, призначені виключно для цих заслужених студентів. Тепер виявляється, що понад 12 інших місцевих шкіл так само приховували ці інформації. Це викликало гнів батьків за таку дискримінацію визначених студентів. Газета „Вашінгтон Пост“ повідомила 4 січня, що генеральний прокурор Вірджинії Джейсон Міярес розпочав розслідування цієї справи. До 10 січня 16 інших шкіл також зізналися в цій практиці, хоч деякі сказали, що це був просто „випадковий адміністративний недогляд“. („ABC News“)

Неминучий розпад Російської імперії

Поняття „імперія“ прийшло з латини і означало управління однією особою на певній окупованій території. Це була давня історична форма державно-політичного утворення, що має у своєму складі силоміць приєднані інші народи та території. Людство пережило Римську, Британську, Німецьку, Австро-Угорську та інші імперії. Настала історично обумовлена черга розпаду Російської імперії.

Сучасна імперія має етнічну неоднорідність населення, привілейовані групи, національні колонії, країни-сателіти, великий апарат придушення, авторитарна та одноосібна влада, пасивну покору населення, прагнення до регіонального або світового домінування.

Усі ці ознаки великими зусиллями намагається зберегти Російська федерація. Марно. Про майбутній розпад Росії заговорили відразу після лютевого вторгнення, ще навіть до того, як путінський „бліцкриг“ провалився, а російська армія покрила себе ганьбою. 27 лютого 2022 року вийшла стаття Майкла Рубіна, старшого співробітника Інституту американського підприємництва, саме про те, що війна проти України може закінчитися розпадом Росії. І її розпад, вважає автор, „відповідає інтересам вільного світу“.

Політологи пишуть, що Росія зникне чи стиснеться до розмірів Московії – що те саме – і постануть 10-15 незалежних держав на нинішній території Російської Федерації.

Навесні 2022 року такі висловлювання були поодинокими, але з кожним новим звірством росіян і поразкою російської армії вони з'являлися щораз частіше. Аж нарешті, стали провідними. На початку січня цього року Атлантична рада опублікувала результати опитування 167 глобальних стратегів та прогностиків про те, що чекає світ у найближчі 10 років. Майже половина (46 відс.) респондентів очікують, що до 2033 року Росія або стане державою, що не відбулася, або розпадеться.

Багатьом тривожно, тому що йдеться про ядерну державу. Новина в тому, що до цього досить спокійно стали ставитись. Те безумство, на яке виявилася здатною Росія в її нинішньому вигляді, настільки лякає, що страшилки про жахливі наслідки її розпаду подаються дедалі гірше. Уявити собі її перемогу набагато страшніше.

Цей страх перед розпадом змушує Кремль за всяку ціну затягувати війну – аби тільки не оголити факт поразки. Тому що саме його очевидність може запустити процес розпаду. Але його може запустити втома від затяжної війни, що накопичилася разом з погіршенням рівня життя і все більш явною відсутністю перспектив. Тут логіка цілком зрозуміла.

Жодної альтернативної історії для Росії тепер уже не припасено. До цієї думки доведеться звикнути і тим, хто сподівається на вічне життя Путіна, і тих, хто мріє про вічне життя для Росії після Путіна.

Річард Пайпс, великий знавець Росії та її історії, зауважив, що краще їй бути маленькою країною. З нинішнім розміром вона не справляється. Гаррі Каспаров і Михайло Ходорковський закликали Захід не боятися ні смерті Путіна, ні розпаду Росії і надати Україні необхідне озброєння для остаточного удару. Ворога треба добивати. Можливість повного політичного перезавантаження Росії в тих самих межах – це в кращому разі вигадка мрійників.

Політологи називають п'ять можливих причин розпаду Росії: велика різниця між рівнем доходу різних соціальних шарів; розрив між різними регіонами по рівню доходу; складність комунікацій між різними регіонами країни, що є наслідком нерозвиненості інфраструктури; розлам поколінь; конфесійний і національний розпад. Можливе сильне послаблення центральної влади в Москві внаслідок урядового перевороту чи кризи влади як вислід невдалої війни. Замість Російської федерації можуть утворитися три держави: Росія (Європейська частина), Сибірська республіка, Далекосхідна республіка. Але й національні республіки мають надію на самостійність.

ІСТОРІЯ

Процес 59-ти у Львові

15-18 січня 1941 року у Львові в приміщенні обласного управління НКВД відбувся великий політичний „Процес 59-ти“ (інша назва – „Процес другої езекутиви ОУН“). Саме стільки молодих ОУНівців – віком від 15 до 30 років – потрапили на лаву підсудних.

Перед судом постали 59 молодих українців, переважно, студентів львівських вищих шкіл. Їх обвинувачували у приналежності до ОУН, в антирадянській та терористичній діяльності, шпигунстві на користь Німеччини та підготовці повстання проти радянської влади.

У них вилучили літературу із закликами до боротьби за Українську державу. Шпигунство полягало у переході радянсько-німецького кордону по націоналістичну літературу від Проводу ОУН. Провід перебував у Кракові (зона німецької окупації Польщі).

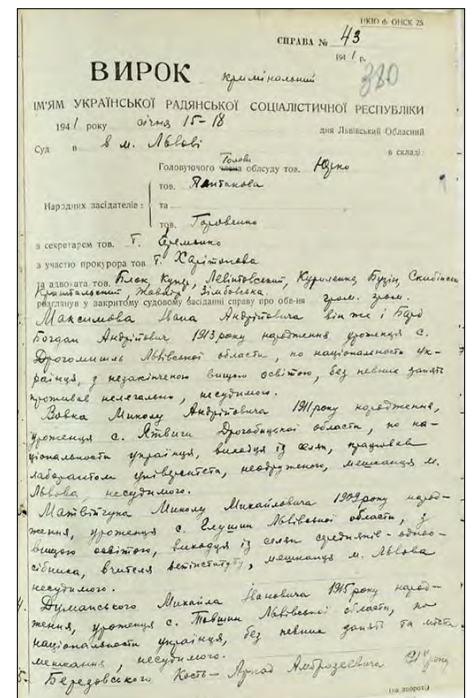
Судовому процесу передувало три-чотири тижні, понад чотиримісячне слідство, що відзначалося використанням характерних для сталінського часу методів терору, приниження та катувань обвинувачених. Слідчі забороняли заарештованим спати, а допити проводили вночі.

Голова суду – Юрко, засідателі – Пентакова та Горовенко, прокурор – Харитонов (за чутками Руденко), оборонці – Роман Криштальський, Василь Жовнір, Іван Скибінський, інші. Процес 59-ти, подібно до всіх політичних процесів у СРСР у тому часі, був закритий. Нікого з громадськості, також і родичів підсудних, на залу суду не допустили, проте сам суд був показовим.

Серед обвинувачених було 37 юнаків та 22 дівчат віком від 16 до 30 років (наймолодшими учасниками процесу були Марія Наконечна та Михайло Чарковський, яким ще не було 16 років): 13 студентів Львівського університету, 6 студентів Медичного інституту, 3 студентів Політехнічного інституту, а також 12 гімназистів, 6 випускників вищих шкіл, 5 випускників гімназій. Більшість із них – підпільники ОУН від члена „Юнацтва“ до заступника провідника Крайового проводу Івана Максиміва. Вони виконували різні ролі та завдання, а багато із них навіть не знали одне одного. Серед обвинувачених націоналістів був майбутній командувач УПА-Північ Дмитро Клячківський (псевдо „Клим Савур“). Також до числа підсудних потрапили не-члени ОУН. Суд виніс рішення розстріляти 42 ОУНівців, з яких 11 дівчат.

Серед арештантів-смертників був Дмитро Клячківський – у майбутньому перший командир УПА.

Не привчений до радянської судової практики адвокат Роман Криш-

Вирок у справі процесу 59-ти у Львові.

тальський, захищаючи молодь, вигукнув: „Та це ж цвіт української молоді!“.

„Це були мужні і зворушливі слова, – пише у спогадах Люба Комар. – Після грубої лайки прокурора на нашу адресу вони чудовою музикою прозвучали в наших вухах та гордістю наповняли наші серця. Вони назавжди глибоко закарбувалися в нашої пам'яті. Але у той час, усвідомлюючи, де ми є, наше душевне піднесення затьмарила тривога: чи не сяде з нами на лаву обвинувачених наш добрий, але необачний оборонець?“.

Засуджені особи (рік народження та вироки): Безпалько Ірина-Орися (1921, 10+5+5 років, Верховний суд СРСР замінив вирок на 8+4), Березовський Кость-Арпад (1914, розстріл); Берест Роман-Мар'ян (1897, розстріл); Боднар Анна (1917, розстріл, Верховний суд СРСР замінив вирок на 10+5); Булка Орест (1922, 10+5+5, Верховний суд СРСР замінив вирок на 6+3); Винників Наталя (1920, розстріл, Верховний суд СРСР замінив вирок на 10+5); Вовк Микола (1911, розстріл); Волошин Олена (1898, розстріл, Верховний суд СРСР замінив вирок на 10+5); Гаврилишин Мирослав – старший брат Богдана Гаврилишина (1923, 10+5+5, Верховний суд СРСР замінив вирок на 6+3); Гончарук Богдан (1912, розстріл, Верховний суд СРСР замінив вирок на 10+5); Горбаль Роман (1919, розстріл, Верховний суд СРСР замінив вирок на 10+5); Гошко Микола (1890, розстріл); Грицай Марта (1920, розстріл, Верховний суд СРСР замінив вирок на 10+5); Данилевич (Рубінський) Василь (1910, розстріл); Думанський Михайло (1915, розстріл, Верховний суд СРСР замінив

(Закінчення на стор. 14)

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Андрій Нинка

Редактор: Левко Хмельковський

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Fax (973) 644-9510

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата:

\$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.

Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.

Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення Володимир Гончарик

☎ (973) 292-9800 x 3040 • Fax (973) 644-9510

E-mail advertising@ukrweekly.com

Передплата

Володимир Гончарик

☎ (973) 292-9800 x 3040

E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або його видавця.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Діємо під захистом любови

Після смерті керівника організації, народного депутата України першого скликання Миколи Коробка 30 березня 2021 року, а потім ще й після повномасштабного вторгнення рашистів на українську землю, мабуть, мало хто в Кривому Розі сподівався на те, що створене цим лідером правозахисне товариство й газета при ньому і далі будуть діяти. Але організація вистояла і газета виходить (щоправда, останнім часом – зверстаною в інтернет-варіанті).

Крім того, кілька наших активістів включилися у в'язання маскувальних сіток для фронту, було розроблено й створено новий підсумок для гранатомета, а полковник Петро Лисенко, який раніше був заступником командира одного з мотопіхотних батальйонів на фронті російсько-української війни, а потім працював у штабі ЗСУ в Києві, тепер активно займається діяльністю територіальної оборони Кривого Рогу. Важливо також зазначити, що наприкінці минулого року наша організація під керівництвом уде Володимира Налужного домоглася

(за підтримки місцевих жителів), щоб вулиця, на якій кілька останніх десятиліть жив М. Коробко, носила його ім'я. А тепер ми шукаємо підтримку й ресурси для видання книги з творами М. Коробка й спогадами про нього.

Ми всі добре усвідомлюємо, що без підтримки з боку часопису „Свобода“ (шляхом публікації наших матеріалів) і без пожертв від активістів української громади США, ми самі так досить довго (починаючи з 2006 року, коли вийшла з друку газета „Промінь Просвіти“ й про нас із матеріалів у „Свободі“ дізналися в Америці) не змогли б успішно діяти у майже геть зросійщеному місті.

Ми дуже вдячні за ту підтримку, яку надавали й надають нам патріотично налаштовані активісти з української діаспори. Останнім часом це Олексій Коновал через Фундацію ім. Івана Багряного і Василь Стан. Тримаймося і перемагаймо разом нашого лютого ворога!

Сергій Зінченко,
редактор газети „Промінь
Просвіти“ Є“?,
Кривий Ріг

Дякуємо за допомогу і розраду

Вихованці організації „Усмішка дитини“.

Від організації „Усмішка дитини“, ми щиро дякуємо Оксані Микитюк та її синові Стефанові з Канади. У нелегкий час війни ця чуйна родина вислала матеріальну допомогу для сиріт, дітей з родин біженців, які постраждали від війни, та юнаків з важкими розумовими вадами. Ваша допомога принесла знедоленим дітям розраду, щасливі усмішки.

Дитинство матері Оксани пройшло у Тернополі, їй уже минуло 100 років, все життя вона любила Україну, а тепер, під час війни, осо-

бливо молиться за мир. Син Стефан є вчителем та інженером, він любить читати газету „Свобода“ і з радістю чекає кожного номера тижневика.

За вашу допомогу ми зможемо купляти продукти і ліки, виховні книжечки для дітей, а також хочемо запросити в гості українських воїнів, щоб подякувати їм за оборону України та вручити наші подарунки.

Михайло Михайлинин,
голова громадської організації
„Усмішка дитини“,
Бережани, Тернопільська область.

Немає прощення катам

Що ми народ, ми українці,
В Москві не хочуть того знати
Назад у рабство нас загнати,
Свою „культуру“ хочуть дати!
Не дай нам, Боже, теє мати,
Щоб їх „культуру“ нам прийняти,
Бо їх „культура“ – добре жити
І з матюками говорити...
В Москві рашист таке сказав:
“Дітей українських втопити,
Усіх вогнем їх спопелити,
Вони не мають права жити!”
Одне хотів би запитати:
Хто мені може підказати –
То є людина чи тварина,
Коли він міг таке сказати?
Людині, щоб таке сказати,
Велику злобу треба мати.
Мабуть, він з розуму звихнувся,
У нього світ перевернувся.
Тих перевертнів ще багато,
Усі вони в Москві зібрались,
Свої емблеми причепили,
Ми – „руський мір“ –
вони назвались.
В своїй злобі вже озвіріли.
Нема надії, щоб прозріли.
Вони закрили собі очі,
Вбивать людей вони охочі!
Куди ракети попадають,
Вони про те не дуже дбають,
Чи там жінки, чи малі діти,
Аби володарю вгодити!
А він, щоб очі всім закрити,

Навчивсь неправду говорити,
Коли почне він щось казати,
Не може знову не збрехати...
Хоч сам він ростом невеликий,
Та владу він велику має
Й зловісну зграю біля себе
Руками цупко він тримає.
Ота отара, як ті вівці,
Сидять тихенько у неволі
І ждуть може відчинять двері,
Щоб опинитися на полі...
Тобі недовго панувати!
Тебе готові розірвати!
У Венесуелу чи в Китай
Збирай манатки і втікай!
Є в тебе друзі і в Кореї,
Тікати можеш і до неї!
Втікати все ж таки прийдеться,
Тобі тут місця не знайдеться!
Бо ти пролив багато крові,
Про це ніхто вже не забуде!
Бо ти тавро собі поставив,
Воно на тобі завжди буде!
Тоді, коли на суд ти станеш,
Усі злочинства пригадаєш
Захочеш усе те забути,
Але не можна повернути!
Ніде ні в небі й на землі
Нема цим звірствам оправдання.
Усе їм просто не минеться
У пеклі місця всім знайдеться!

Василь Легкий,
Українське село, Нью-Джерсі

Подвиг на Золотій горі

8 лютого минуло 75 років подвигу 13-ти лицарів Української повстанської армії, які у нерівному бою з московськими ордами склали молоді голови за Україну в урочищі Полінський села Синевіцьке Вишне. Там нині, на Золотій горі, поставили пам'ятник героям.

8 лютого біля гранітних плит Золотої гори будуть діти і внуки героїв, зокрема донька старшини УПА Михайла Кавки (псевдо „Карпо“) Галина Кавка-Прохна, воїни Збройних сил України.

Анатолій Сазанський, письменник,
Мигород, Полтавська область

Долучіться до перемоги!

У Підкарпатському воєводстві в південно-східній частині Польщі розташоване містечко Жешув. Там є міжнародне летовище з рейсами не тільки польськими, але німецькими, угорськими, британськими і навіть українським. Тут також проживає чимало українського населення, багато новоприбулих з України. Тут є також і американська військова база для обслуги американської антиракетної технічної зброї „Патріот“.

Україна просила цих „Патріотів“ з самого початку війни. Після економічної конференції у Давосі багато європейських держав пообіцяли нову потужну зброю для України.

При приїзді та виїзді з України я перебував у Польщі. Два спостереження мені дуже втішають, а саме, солідарність поляків з українцями і виняткова служба волонтерів переважно з української організованої громадськості у Польщі.

Важливим є розуміння, що перемога неминуха, але потребуватиме більше зусиль не тільки від народу України, держав-союзників, але також від діаспори.

І ще раз треба підкреслити, що беззвітних збірок серед діаспори не

потрібно. Вони тільки вичерпують громадську скарбницю та добру волю. Тільки з чемності і з наївною надією на поважні зміни я не називаю найгірших маніпуляторів, осіб та організацій.

Для мене смішною, якщо не злочинною була відповідь збирачів коштів, які не можуть сказати, куди пішла допомога, бо, знаєте, йде війна. Під час моєї візити до мене звернулись хлопці з 1-ої інтернаціональної роти спеціального призначення про надання допомоги для закупу більш потужного безпілотної вартістю 70 тис. дол.

Вислухавши прохання цього підрозділу щодо безпілотної, я погодився його закупити. Тому Фундація УВУ тепер займається цим ділом.

Я подаю звіт з допомоги ФУВУ (<https://ufuf.org/?p=6164>). Мені здається, що так повинен виглядати звіт кожної організації у діаспорі, якщо вона допомагає. Якщо знаєте іншу організацію, яка так прозоро звітує, підкажіть, щоб ми дали їй належний кредит і підтримуємо її працю. Долучіться до перемоги!

Аскольд Лозинський,
Нью-Йорк

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

У США відзначили День соборності України

НЬЮ-ЙОРК

Українська громада разом з американською громадськістю відзначили День соборності України – на Таймс-сквер замайорили українські прапори, а також потужно пролунали гасла „Слава Україні! Героям Слава!“ й Державний гімн України.

Промовці закликали до якнайскорішого відновлення суверенітету України на всіх територіях у рамках міжнародно визнаних кордонів, зміцнення солідарності з Україною та пришвидшення надання Україні життєво необхідної, насамперед військово-технічної підтримки у боротьбі з злом рашизму.

Генеральне консульство України в Нью-Йорку подякувало за можливість долучитися до акції, а також усім, хто взяв участь в організації й проведенні заходу.

ЧИКАГО

Український конгресовий комітет Америки (відділ Ілиной) за сприяння Генерального консульства України в Чикаго 22 січня провів в Українському культурному осередку міста захід, присвячений Дню соборності України. У заході взяли участь представники української громади Чикаго та штату, федеральних та місцевих законодавчих і виконавчих органів влади США, консульського корпусу Чикаго.

Під час офіційної частини до присутніх з промовами звернулись президент Українського конгресового комітету Америки (відділ Ілиной) Ігор Дячун, віцепрезидент відділу Павло Бандрівський, мер Чикаго Лорі Лайтфут, сенатор Річард Дурбін, конгресмени Майкл Квіглі, Раджа Крішнамурті та Денні Девіс, Генеральний

Відзначення Дня соборності України в Нью-Йорку. (Фото: Consulate General of Ukraine in New York)

консул України в Чикаго Сергій Коледов, головний податківець округу

Ку Кук Фріц Кері, віцепрезидент JUF Стівен Дішлер. З доповідями щодо актуальних проблем сьогодення виступили підполковник у відставці, відомий військовий аналітик Александер Відман і політичний оглядач Януш Бугайські.

За визначний внесок у надання гуманітарної допомоги Україні спеціальними відзнаками УККА (відділ Ілиной) були нагороджені представники української громади Ірина Ценглевич, Алла Лопаткіна та Ігор Терлецький. Генконсульство подякувало всім, хто брав участь у підготовці та проведенні заходу.

Святкування в Українському культурному осередку Чикаго. (Фото: Андрій Миколайчук)

Укрінформ

CHECK OUT UNA'S ANNUITIES AND TAKE THE GUESSWORK OUT OF PLANNING FOR THE FUTURE

EFFECTIVE 11/10/2022

4.00%*

4.10%*

SECOND YEAR RATE
3.50%

4.25%*

SECOND YEAR RATE
3.50%

5.00%*

NEW · NEW · NEW · NEW · NEW
SECOND YEAR RATE
4.00%

* FIRST YEAR RATE. MINIMUM GUARANTEED RATE 2%.
RATES SUBJECT TO CHANGE. NOT AVAILABLE IN ALL STATES.

STAND WITH UKRAINE

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

2200 ROUTE 10, PARSIPPANY, NJ 07054 • WWW.UNAINC.ORG • 800.253.9862

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Творчими стежками Миколи Близнюка

Учні Косівської початкової школи на зустрічі з Миколою Близнюком (в центрі). Поруч координаторка Клубу інтелігенції Аделя Григорук. (Фото: Марія Порох)

Марія Порох

Микола Близнюк – член Національної спілки письменників України, лауреат літературних премій ім. Михайла Павлика, Марійки Підгірянки, двох премій ім. Т. Мельничука – „Князь роси” і літературного фестивалю „Покрова”.

Поету виповнилося 75 літ, і з цієї нагоди 21 грудня 2022 року світлиця Косівської міської центральної бібліотеки зібрала шанувальників його творчості. Працівники районної бібліотеки організували тематичну викладку „Творчий доробок Миколи Близнюка”.

Координаторка Клубу інтелігенції Аделя Григорук привітала колегу від громади. Галина Кікоть розповіла про творчий ужинок М. Близнюка. Виступили учні Косівської початкової школи та Старокутського ліцею.

М. Близнюк – автор книг „Окрилені гори” (1991), „Олекса Довбуш” (1999), „Сонцевіри” (2001), „Дві поеми” (2011), „Квіти надії” (2016), „Тарас Мельничук у спогадах Миколи Близнюка: інтерв'ю Василя Глібчука” (2018), дитячих книг „Чугайстрова криниця” (1996), „Чудасія” (2000), „Художник Мурчик” (2002), „Весела калина” (2004), „Дятлику-ковалику” (2004), „Срібний човник” (2006), „Вухатий мандрівник” (2007), „Добрий чарівник” (2009), „Всі ми любимо співати” (2012), „Наймиліший край” (2014), „Коник-гуцулик” (2022); редактор та упорядник збірників віршів „Сонце на хмарі” Василя Гостюка, „Ріка осінньої сльози” Ігоря Маковійчука, книг: „Різцем, і пензлем, і пером” Богдана Романишина, „Діти місячного світла” Богдана Федінчука, „За руку з гостем” Іванни Стеф'юк.

Авторка цієї статті підготувала довідковий каталог усіх друкованих видань і презентувала йому разом з розгорткою-презентацією.

А. Григорук звернула увагу присутніх на формування творчої особистості поета і вплив на нього Тараса Мельничука – видатного українського поета, багаторічного в'язня совісти, лауреата Національної премії України ім. Т. Шевченка. Вони дружили 20 років, до самої смерті Т. Мельничука. Великий майстер слова Т. Мельничук був творчим наставником для Миколи Близнюка.

М. Близнюк написав понад 3,500 віршів для дітей, більше ста поезій покладено на музику і видано два пісенники для дітей. А. Григорук є редакторкою шести дитячих книжок М.Близнюка і авторкою ґрунтовних передмов до них. Про життя і творчість поета написала книгу „Микола Близнюк. Нарис творчості” (2005).

Розмова у бібліотечній світлиці велася задушевно і щиро. Слухачі насолоджувались чудовим співом дівчат Старокутського ліцею – Баб'юк Марійки, Марцущак Тетяни, Чупринчук Вікторії, Усик Наталії, які під супроводом учительки музики, викладачки сольного співу Кутської дитячої школи мистецтв Лариси Чупринчук виконували пісні на слова поета.

Вірші поета лунали з уст Анастасії Яворської, Олександри Ходан, Платона Мусейко, Романа Балагурака, Валерії Волощук, Давида Зозулі. Присутні із захопленням сприймали поезію, яку декламував і сам поет.

Вітав уродинника народно-аматорський фолклорний колектив „Осіннє золото” під керівництвом Зоряни Романів.

Народно-аматорський фолклорний колектив „Осіннє золото” під керівництвом Зоряни Романів (зліва перша). За столом ведуча свята – Галина Кікоть.

Виставка про злочини проти українців

Молодим відвідувачам про виставку розповідає директор архіву Інституту національної пам'яті Ігор Кулик. (Фото: Інститут національної пам'яті)

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – 31 січня у Кіровоградському обласному краєзнавчому музеї відкрили документальну фотовиставку „Комунізм=рашизм” про злочини двох режимів проти українців.

На виставці представлено 13 історій про українських культурних та політичних діячів, репресованих та закатованих радянською владою, які перегукуються з історіями замучених росіянами людей.

Підготував експозицію галузевий

державний архів Українського інституту національної пам'яті.

На стендах розміщені фотографії людей та копії архівних документів ХХ ст. та історії сучасних українців, яких вбили росіяни під час повномасштабної війни. Під час заходу показали просвітницькі ролики про те, як знайти свого репресованого родича.

Виставку „Комунізм=рашизм” покажуть у різних містах України, її вже побачили в Естонії, Латвії та Литві. До річниці повномасштабного вторгнення плянують показати у Німеччині.

Місто прийняло...

(Закінчення зі стор. 3)

склав щедрю пожертву на добру справу.

У Бережанах продовжують проживати переселенці, які рятувалися від війни. Тетяна приїхала з Луганської області із трьома онуками. Найменшій Меланії тільки 4 роки. Бабуся зі сльозами розповідає, що кожна хвилина могла бути трагічною. Окупанти знищили їхнє село Невське. Школа зруйнована, як і рідна домівка, де проживали всією родиною.

У Бережанах біженці отримали гарні кімнати, теплий одяг та взуття, щодня мають безкоштовне харчування. Меланія відвідує дитячий садочок і тут у неї вже є перші друзі.

Громадська організація „Усмішка дитини” принесла подарунки цій родині та привітала Меланію з днем народження.

Маленька Меланія дякує за подарунки.

Наразі нам потрібно...

(Закінчення зі стор. 4)

Річ не у цьому, і взагалі, чому я пишу про таку, здавалося б, дурноту чи примітивність. Бо вона може стати загрозою. Мій батько повчав мене не звертати увагу на примітивних чи злісних людей. Однак він помилявся. У нашій трагічній історії примітивні і злісні скоїли стільки ж лиха, як зрадники. Не мали ми України не тільки через Ярм Вишневецьких чи Кочубеїв, але також через конфлікти Палій-Мазепа, Винниченко-Петлюра.

Чернь або примітивних людей важко переконувати аргументами і

фактами. Краще по-християнськи запропонувати монашу мовчазність бодай на час війни. Критики Президента Зеленського, прошу Вас, замовкніть у цей критичний час!

Після перемоги буде нагода волати та навіть посилати його у відставку. Прем'єра Вінстона Черчілля британці відставили після перемоги Великої Британії і її союзників у Другій світовій війні. Після перемоги, коли не буде вже загрози Москви, мабуть, не потрібно буде В. Зеленського. Тоді можна буде обирати когось зі Львова або навіть з Івано-Франківська. Наразі нам потрібно Зеленського. Ми любимо слухати поради інших. Тож запитайте американців, англійців, європейців.

58-ий Баль Дебютанток Крайової Управи Спілки Української Молоді в Америці

субота, 18-го лютого 2023 року

Sheraton Parsippany Hotel, 199 Smith Road, Parsippany, New Jersey

Коктейль о годині 6:00 вечора

Презентація Дебютанток о годині 7:00 вечора

Банкет після презентації дебютанток

Баль від 9:00 вечора

Грають Оркестри

«Грім» та «Браття з Прикарпаття»

Вечірній одяг обов'язковий

За інформаціями звертатись: www.cym.org/us/deb

Ізабелла Андрух
Пассейк

Вікторія Єлизавета Бас
Ірвінгтон

Анастасія Батіско
Гартфорд

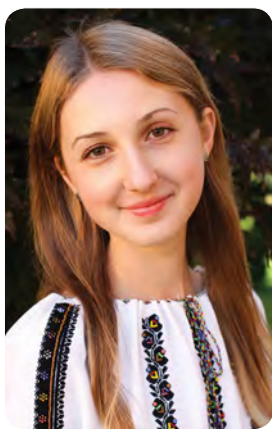
Оля Дробоцька
Гартфорд

Андреа Гира
Виппані

Отілія Кейдел
Пассейк

Меланія Кореновська
Гартфорд

Анастасія Литвін
Ірвінгтон

Юлія Роман
Пассейк

Юліяна Россі
Нью Йорк

Ревека Следж
Пассейк

Анастасія Слоан
Виппані

Джазмин Слоан
Виппані

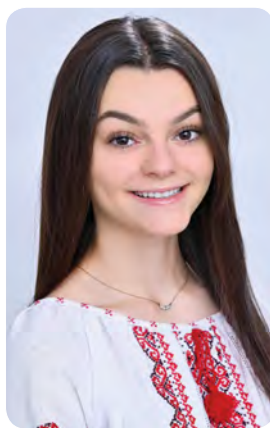
Марія Ткаченко
Нью Йорк

Софія Вишньовська
Гартфорд

Христина Йосипів
Стемфорд

Анна Зелонька
Пассейк

Тетянна Журавська
Пассейк

ШУКАЄТЕ НАЙКРАЩІ ДИВІДЕНДИ?

Члени СУМА заробляють

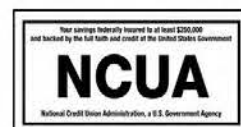
(As of 12/16/22)	Dividend	APY Rate	Min. Bal. to Earn APY
3-Month CD *	2.00	2.02	\$1,000
6-Month CD *	3.00	3.05	\$1,000
1-Year CD *	4.25	4.34	\$1,000
2-Year CD *	4.30	4.39	\$1,000
3-Year CD *	4.35	4.44	\$1,000
4-Year CD *	4.40	4.50	\$1,000
5-Year CD *	4.50	4.60	\$1,000
Money Market	2.25	2.28	\$50
Up to \$49,999			
Money Market	3.00	3.05	\$50
\$50,000 & Up			

* Shares and IRA Certificates with higher balances receive a bonus percentage (see website for details)
All rates are subject to change without prior notice.

Відскануйте QR для
найновішої
інформації

Зателефонуйте нам або
надішліть SMS
914.220.4900
або надішліть нам електронний
лист на адресу
memberservice@sumafcu.org

Main Office:
125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701
P: 914.220.4900
F: 914.220.4090

Spring Valley, NY branch:
16 Twin Ave.
Spring Valley, NY 10977
P: 845.356.0087
F: 845.356.5335

Stamford, CT branch:
125 39 Clovelly Rd.
Stamford, CT 06902
P: 203.969.0498
F: 203.316.8246

New Haven, CT branch:
555 George St.
New Haven, CT 06511
P: 203.785.8805
F: 203.785.8677

www.sumafcu.org

НОВІ ВИДАННЯ

Важливе етнографічне дослідження

Левко Хмельковський

Чабан А. Ю. „Сільський побут Середньої Наддніпрянщини: кінець XIX-початок XXI ст.“, Черкаси, „Вертикаль“, 2023. 358 стор. з іл.

Виходить у світ нове етнографічне дослідження професора Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького Анатолія Чабана „Сільський побут Середньої Наддніпрянщини: кінець XIX-початок XXI ст.“. Варто зазначити, що воно знаходиться у переліку питань комплексного дослідження історії Середнього Подніпров'я, якому автор присвятив третину свого життя. Саме про це йдеться у вступі до монографії.

Насамперед, автор знову і знову обґрунтовує значимість цієї території для творення українського етносу, формування державності, утворення і становлення українського козацтва як суспільно-політичного явища, утвердження Української козацької держави середини XVII ст. тощо і утверджує необхідність глибокого і всебічного вивчення регіональної історії для неупередженого і об'єктивного висвітлення історії України.

Це особливо важливо у наш надзвичайно складний для України час, коли триває повномасштабна агресія російських загарбників на суверенні землі України. Підґрунтям її стали твердження адептів та званого „руського мира“ про відсутність свого самостійного розвитку українського етносу, процесів власного державотворення, які закладалися впродовж століть та багато інших хибних тверджень. Відтак ворог прийшов до висновків, що необхідно денацифікувати та демілітаризувати Україну, власне знищити український народ.

У запропонованій монографії переконливо доводиться хибність таких тверджень. На прикладі однієї із етнічних земель України – Середній Наддніпрянщині, переконливо доводиться унікальність історичного поступу формування витоку українського етносу в прадавній період своєї історії, у переддержавні часи та часи Давньоруської держави – Київської Русі, коли ще і згадки не було

про Московію. Саме про це йдеться при аналізі дослідження історії Середнього Подніпров'я, яке триває особливо інтенсивно останніх майже 30 років.

Тому доречним у вступі є перелік надбань наукового вивчення всіх аспектів історії краю. Зокрема, підкреслюється, що ця проблема викликала глибоку зацікавленість вчених-істориків Києва, Полтави, Вінниці, Львова, Дніпра, Харкова та інших наукових центрів, які брали безпосередню участь у проведенні наукових конференцій, історичних читань, симпозіумах тощо. Особливо варто відзначити участь у цих заходах співробітників Інституту історії України НАН України на чолі із академіком В.А. Смолієм, а також Національної спілки краєзнавців (П. Т. Тронько, О.П. Реєнт). Охарактеризовано також участь у цій роботі наукової школи та наукового центру, який очолює автор книги А.Ю. Чабан.

Приводяться також як досягнуті результати, але і, що особливо цінно, проблемні питання, які окреслюють подальший науковий пошук у цій царині. Зокрема, одним із напрямків дослідження автор вбачає вивчення тематичної спрямованості наукових пошуків, а саме через глибоке вивчення проблем повсякденного життя жителів Середньої Наддніпрянщини. Сам автор неодноразово звертався до цих тем. Відомою книгою автора стала монографія „Щедрий стіл Середньої Наддніпрянщини“, яка отримала широке визнання, за її написання автор удостоєний премії ім. Михайла Максимовича. Ще однією працею стало перевидання книги М. Максимовича 1827 р. „Українські пісні“ із розлогою післямовою А. Чабана, де аналізується пісенний скарб Середньої Наддніпрянщини.

Не випадково і запропоноване видання, в якому детально аналізується сільський побут мешканців Середнього Подніпров'я, присвячене цій тематичній спрямованості досліджень.

Варто зазначити, що автору на основі всебічного аналізу першоджерел, дослідницької літератури, польових досліджень, власного досвіду вдалося в основному окреслити трансформацію сіль-

ського побуту мешканців села на досить незначному (в загальноісторичному процесі) відрізку часу, від архаїчних до модерних його форм.

Варто зауважити приведену у дослідженні стратифікацію сільського населення краю і детальну характеристику певних особливостей побуту. Це і селяни, і сільська інтелігенція, сільські ремісники, згадані і представники промислових підприємств, лісівники, залізничники, а також поміщики, представники релігійних громад. Цікавим, на мій погляд, є досить значний список відомих і призабутих портретів уродженців сіл Середньої Наддніпрянщини.

Важливо підкреслити, що автор виділяє як об'єктивність процесів трансформації побуту сільського населення, що викликано впливами науко-

(Закінчення на стор. 17)

Українські біженки у Польщі

A. Boroń, A. Gromkowska-Melosik, „Ukraińskie uchodźczynie wojenne. Tożsamość, trauma, nadzieja“. Видавництво „Impuls“, стор. 270.

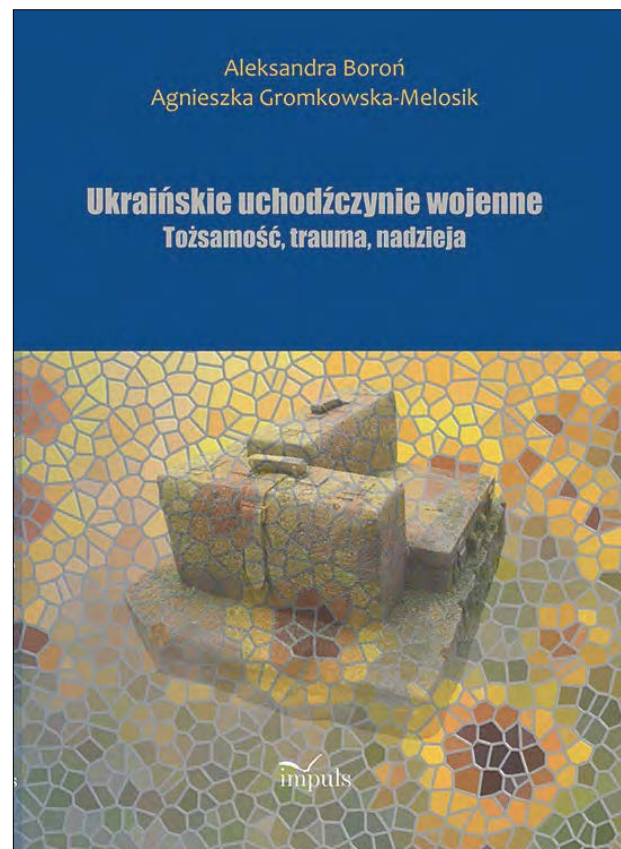
30 грудня 2022 року видавництво „Імпульс“, Польща, опублікувало книгу двох науковчинь із Познані: проф. Агнешки Громковської-Мелосік та проф. Олександри Бороń „Українські біженки війни. Ідентичність, травма, надія“. Свої роздуми авторки розпочали віршем Станіслава Бараньчака (польський поет-емігрант, дисидент, викладач Гарвардського університету, 1946-2014): „Якщо порцеляна, тільки це“, нагадуючим читачеві про тимчасовість і крихкість людського існування. Послання вірша цілком узгоджується з міркуваннями й аналізами, що містяться в книзі, а особливо з окремими історіями українських жінок. Саме в них можна побачити весь спектр трагедії, що сталася в умовах жорстокої нещадної війни, розв'язаної російською агресією. Їхні окремі голоси утворюють багатопотокову історію про вимушений приїзд до Польщі, показуючи драму прийняття рішень в умовах стресу, страху та побутової невизначеності. Це розповіді про порятунок життя в небезпечних умовах, про тугу за тим, що було, про побудову повсякденності (виживання) у новому, чужому для себе та дітей місці, без прямої підтримки родини, друзів, без знання мови, з обмеженнями, пов'язаними з фінансовими ресурсами, а також про усвідомлення власних сил у подоланні труднощів, з якими вони зіткнулися. Валіза, про яку розповідає поет у згаданому вірші, постає в кожній окремій історії, яку почули автори книги. Однак в історії Галини воно набуває символічного виміру:

„У потяг пускали лише одну людину з однією валізою, а у деяких людей було більше, і вони залишили ці валізи на платформах, і в мене в пам'яті залишилася ця картина, що поїзд йде, а позаду багато валіз. Серед них були як гарні, так і шкіряні, були й різних кольорів. І тоді я подумала, що в житті не так важливо, що ти маєш, що можна втекти навіть з однією валізою, але мати життя, врятувати життя“.

Наведене вище твердження дає нам зрозуміти, що вісню роздумів співрозмовників є подорож, яка розуміється як вихід, так і еміграція. Вони вирушили самі, з дітьми, залишивши сім'ю, найближчих друзів, домівку, роботу і все, що було близьким у житті. Зазвичай у них в руках одна валіза з найнеобхіднішими речами, яких після розпакування виявляється недостатньо або не зовсім влучно підібраними. Бо хіба можна упакувати своє теперішнє життя в маленьку прямокутну скриньку?

Вони йдуть з жалем, тривогою та смутком, часто зі сльозами та розпачем. Невідомо, чи вони коли-небудь повернуться і чи зможуть побачити своїх близьких, з якими вони розлучені. Іноді вони точно знають, де вони прямують, іноді в дорозі вони вирішують про це, і часто рішення про те, де зупинитися тимчасово чи назавжди, є випадковим. У кожному з цих випадків це новий початок, для одних він асоціюється з полегшенням і надією, для інших із тривогою та відчуттям безпорадності.

Проте, незважаючи на їхні індивідуальні життєві історії, вимушені емігранти опиняються на межі належності. Емоційно пов'язані з Батьківщиною, вони не можуть повернутися до неї і водночас намагаються знайти своє місце в новій країні про-

живання. Раптовий від'їзд із країни та родини, економічна невизначеність унаслідок втрати засобів до існування, зниження соціально-професійного становища сприяє появі відчуття нестабільності, тривоги та непередбачуваності майбутнього. Вони постійно шукають: роботу, житло, відчуття безпеки, можливості набути нових кваліфікацій та компетенцій. Постійно в дорозі.

(Закінчення на стор. 14)

Досягайте своїх цілей!
Заробляйте на високих
депозитних ставках.

ДЕПОЗИТНИЙ СЕРТИФІКАТ на один рік

*APY=Annual Percentage Yield. Dividends accrue on a daily balance. Less than 1 Year Certificates dividends post at certificate maturity. 1 year or longer Certificates dividends compound quarterly. Withdrawal before maturity is subject to penalty, as stated in Certificate Disclosure. Certificate rates are subject to change at any time. Minimum required Certificate amount - \$500. Yields are accurate as of 11/23/2022. Maximum certificate amount is \$1 million per member. Fees may reduce earnings.

4.06%
APY*

85,000+ ATMs БЕЗ ДОДАТКОВОЇ ПЛАТИ¹
ЗА ЗНЯТТЯ ГРОШЕЙ
А ЦЕ БІЛЬШЕ БАНКОМАТІВ, НІЖ В ТРЬОХ
НАЙБІЛЬШИХ БАНКАХ США
РАЗОМ ВЗЯТИХ!

Завдяки Selfreliance FCU ви отримуєте доступ до понад 85 000 безкоштовних¹ банкоматів у мережах ваших улюблених магазинів: Walgreens®, CVS® і 7-Eleven®. А це є більше ніж 3 найбільших національних банків разом взятих! В цих мережах ви не сплачуєте комісію за зняття коштів. Використовуйте карту у своєму додатку Selfreliance, щоб знайти найближчий до вас банкомат без сплати комісії.

¹Withdrawals from Allpoint™, MoneyPass® and Co-op® networks are surcharge free regardless of balance.

Find ATMs
and branches
near you

Selfreliance FCU

85,000

Bank of America

Chase

PNC

NCUA

Your savings federally insured to at least \$250,000
and backed by the full faith and credit of the United States Government

Home Office:
2332 W. Chicago Ave.
Chicago IL 60622
773-328-7500

5000 N. Cumberland Ave., Chicago, IL 60656
136 E. Illinois Ave. #100, Palatine, IL 60067
302 E. Army Trail Rd., Bloomingdale, IL 60108

773-589-0077
847-359-5911
630-307-0079

734 Sandford Ave., Newark, NJ 07106
558 Summit Ave., Jersey City, NJ 07306
60-C N. Jefferson Rd., Whippany, NJ 07981

973-373-7839
201-795-4061
973-887-2776

26495 Ryan Rd., Warren, MI 48091
11756 Charest St., Hamtramck, MI 48212-3059
7345 Orchard Lake Rd., West Bloomfield, MI 48322

586-757-1980
313-366-0055
248-487-0330

SELFRELIANCE.COM

Українські біженки...

(Закінчення зі стор. 12)

І все ж надія не покидає їх, і вони постійно борються з реальністю та собою – за цілісність власної ідентичності, за майбутнє своїх дітей, їм важко знайти себе в чужій країні. Вони не є пасивними об'єктами, підданими шоку маси подій. Не дивлячись на відчай, на всеохоплюючу зневіру, що це сталося з ними так раптово, життєву трагедію, яка перевертає їх поточне існування, вони хочуть взяти справу у свої руки, отримати відчуття контролю, але не фрагментарного (іноді ілюзорного, але часто дуже ефективного). Вони засмучені, але сміливі жінки в найглибшому сенсі цього слова. Вони не хочуть залишатися жертвами подій, які прорізали їхню біографію, не хочуть, щоб видіння покинутого (а інколи вже зруйнованого) будинку та спогади про звірства російських загарбників ламали їхню психіку. Вони борються за виживання, за соціально гідне існування та психічне здоров'я – по відношенню до своїх дітей і самих себе.

Героїні поміщених у книзі розповідей просторово і психологічно відірвані від Батьківщини, але водночас не інтегровані в новому місці проживання. Вони перебувають у просторі „ні тут, ні там“, „між позиціями, визначеними законом, звичаєм, конвенцією та церемонією“ – якщо звернутися до В. Тернера (британський антрополог, дослідник ритуалів у контексті соціальних змін, 1920-1983), вони – пасажери, їхні характеристики „неоднозначні; вони проходять через культурну сферу, яка має

небагато або взагалі не має атрибутів минулого чи майбутнього стану“.

Ця метафора подорожі також відсилає до проведеного авторами методу дослідження – наративного інтерв'ю, завдяки якому вони змогли хоча б фрагментарно познайомитися з досвідом і переживаннями жінок та змістом, який вони надавали подіям, пов'язаним із примусовою еміграцією. Особисті розповіді дозволяють нам відкрити різноманітні фрагменти біографії, далекі від узагальненого портрета біженця, представленого в кількісних дослідженнях і звітах. Зв'язок між тим, що людина пережила, та її історією є багатшаровою і являє собою своєрідну подорож – від події до її інтерпретації. Досвід людини – це елементи реального життя, які, у свою чергу, стають досвідом у процесі сприйняття та присвоєння значень, також у контексті попереднього досвіду та соціокультурного контексту. Наступна фаза – це розповідь, яка поміщає ці переживання в певні рамки, у ситуації зустрічі зі слухачем, залежно від стосунків між ними, але також інтерпретується у зв'язку з минулим і майбутнім. Останній шар – це життя як текст – трансформований інтерпретаціями дослідника, його власним досвідом, припущеннями та знаннями.

Під час інтерв'ю обговорювалися абсолютно ключові питання, пов'язані з біженцями українських жінок до Польщі. Вони стосувалися досвіду попереднього життя в Україні, трагедії та досвіду російської агресії, рішення втекти, а також поїздки до Польщі. Крім того, вони були пов'язані з їхнім становищем у Польщі, маючи на увазі відчай і тугу, а також бажання знайти себе в новій

життєвій ситуації, одним із наслідків якої була певна реконструкція жіночності. Інтерв'ю стосувалося також проблеми житла та професійної ситуації жінок-біженок, освіти їхніх дітей та сприйняття Польщі та поляків. Нарешті автори постаралися зрозуміти сприйняття жінок-біженок досвіду участі в самому інтерв'ю.

Дослідницькій частині передують теоретична частина, яка складається із семи розділів. Перший розділ під назвою „Вигнання: теоретичний та історичний контексти“ містить спробу реконструювати поняття біженця в контексті різних, переважно соціологічних, теорій і концепцій. Він також містить приклади конкретних хвиль і феноменів біженців в історичному контексті та опис дій щодо українців у 2022 році. Другий розділ описує різні політичні, економічні, соціально-культурні наслідки біженців та міграції, в макроперспективі. Третій розділ присвячено психосоціальному наслідкам біженця для людини; особливо з точки зору таких явищ, як травма, екзистенціальний шок і дестабілізація ідентичності.

Четвертий розділ реконструює російську агресію проти України в період з 24 лютого 2022 року на тлі історичних та національних конфліктів. Також містить опис реакції міжнародної спільноти на агресію та підтримку України, як політичну, так і військову. Шостий розділ описує – звертаючи увагу на вимір ідентичності – вибрані різноманітні аспекти, що характеризують національність, державність та українську культуру, зокрема польсько-українські стосунки. Розділ сьомий є спробою охарактеризувати українську

жіночість в історичній та сучасній перспективі. У ньому йдеться про емансипацію жінок та феміністські ідеї, як їх сприймають біженці. Восьмий розділ є описом прийнятих методологічних положень, які безумовно вписуються в парадигму якісного дослідження. Наступний розділ присвячено розташуванню біженців у контексті припущень міжкультурної освіти, особливо становищу українських жінок і дітей у Польщі у 2022 році. У ньому також представлено проєкт міжкультурної інтервенції „У маленьких словах велика сила“, реалізований Департаментом міжкультурної освіти та дослідження та освіти соціальної нерівності – для маленьких біженців з України.

Розділ, присвячений емпіричному дослідженню, обговорює сприйняття українськими жінками свого статусу біженки: трагедії, травми та надії. У цьому розділі йдеться про життя в Україні до російської агресії, про російську агресію та рішення залишити Батьківщину; про те, як знайти себе на ринку праці; про навчання дітей та сприйняття польської школи; про Польщу та поляків у свідомості жінок-біженок; про реконструкцію фемінності в нових умовах життя та сприйняття жінками-біженками досвіду участі в інтерв'ю.

Авторки намагалися показати досвід жінок-біженок, подолання травми, а також потенціал для навчання та адаптації до нових умов. Аналіз та тлумачення ситуації біженців війни з України, представлені в цій книзі, можуть бути використані в програмах інтервенції та міграційній політиці.

Переклад з польської: Стефан Лашин.

Процес 59-ти у Львові

(Закінчення зі стор. 6)

вирок на 10+5); Думанський Петро (1913, розстріл); Думанський Степан (1918, розстріл); Дяків Роман (1904, розстріл); Єднорог Богдан (1919, розстріл); Жидик Григорій (1913, 10+5+5, Верховний суд СРСР замінив вирок на 4+2); Зубач Ірина (1923, розстріл, Верховний суд УРСР замінив вирок на 10 років концтаборів); Клак Петро (1911, розстріл); Клак Софія (1917, 10+5+5, Верховний суд СРСР замінив вирок на 8+4); Клячківський Дмитро (1911, розстріл, Верховний суд СРСР замінив вирок на 10+5); Ковалюк Володимира (1915, розстріл); Коверко Дарія (1922, розстріл, Верховний суд СРСР замінив вирок на 10+5); Комар Володимир (1917, розстріл, Верховний суд СРСР замінив вирок на 10+5); Комар Любов (1919, розстріл, Верховний суд СРСР замінив вирок на 10+5); Костишин Юрій – Марків Юрій (1919, розстріл); Кохман Ганна (1922, 10+5+5); Коцюба Тарас (1918, розстріл); Крупа Теодозій (1918, розстріл, Верховний суд СРСР замінив вирок на 10+5); Куницький Богдан (1922, розстріл, Верховний суд СРСР

замінив вирок на 10+5); Левицький Олег (1921, розстріл, Верховний суд СРСР замінив вирок на 10+5); Максимів Іван – „Бард Богдан Андрійович“ (1913, розстріл); Малащук Людвіга (1915, розстріл, Верховний суд СРСР замінив вирок на 10+5); Матвійчук Андрій (1913, розстріл); Матвійчук Микола (1909, розстріл); Матковська Марія (1921, 10+5+5, Верховний суд СРСР замінив вирок на 8+4); Матла Олена (1917, 10+5+5); Наконечна Марія (1924, 10+5+5); Нирка Станіслав (1920, розстріл); Онуферко Степан (1923, розстріл, Верховний суд СРСР замінив вирок на 6+3); Пакуляк Михайло (1913, розстріл); Пецух Михайло (1920, розстріл, Верховний суд СРСР замінив вирок на 10+5); Пик Ірина (1918, розстріл, Верховний суд СРСР замінив вирок на висилку за межі СРСР, оскільки обвинувачена мала громадянство США); Попадин Ольга (1923, 10+5+5, Верховний суд СРСР замінив вирок на 5+3); Притуляк Стефанія (1915, 10+5+5, Верховний суд СРСР замінив вирок на 6+3); Світлик Лідія (1924, 10+5+5, Верховний суд СРСР замінив вирок на 5+3); Слюзар Дмитро (1919, розстріл, Верховний суд СРСР замінив вирок на 10+5); Сороківський Семен (1912, розстріл);

Ставарська Галина (1920, 10+5+5, Верховний суд СРСР замінив вирок на 5+3); Старка Богдан (1922, 10+5+5, Верховний суд СРСР замінив вирок на 6+3); Столяр Галина-Олена (1917, розстріл, Верховний суд СРСР замінив вирок на 10+5); Тисляк Степан (1918, розстріл); Чарковський Михайло (1924, ув'язнення в таборах, Верховний суд СРСР замінив вирок на 6+3); Шенгера Петро (1920, розстріл, Верховний суд СРСР замінив вирок на 10+5); Шухевич Наталя (1922, 10+5+5, Верховний суд СРСР замінив вирок на 5+3).

Перед судовим засіданням справа Богдана Грицеляка (1923) була виділена в окреме провадження, тому процес фактично став „процесом 58-ми“.

Підсудним було призначено адвокатів, але захист отримав частину справ для ознайомлення тільки напередодні засідання, відповідно, не було фізичної можливості ознайомитися із матеріалами. Зрештою, суд відбувався формально і тільки затвердив прокурорське обвинувачення.

19 засуджених було розстріляно одразу після закінчення судового процесу – на Йордан і після різдвяних свят; засуджені самі копали рови-могили, в яких полягли; зариті на Левандівці. 24 отримали по 10 років

ув'язнення (серед них – Дмитро Клячківський), 15 осіб отримали від 8 до 4 років тюрми, одну обвинувачену депортовано за кордон.

Решта підсудних були засуджені до 10-літнього ув'язнення з наступними засланням та позбавленням громадянських прав. У мотивації рішення суду зазначалося, що суворість вироків зумовлена тим, що „майже всі підсудні заявили в судовому засіданні, що не хочуть зупинити ворожої діяльності проти Радянської влади та заявили, що будуть продовжувати ворожу роботу при всяких умовах“.

Невдовзі, рішенням колегії Верховного суду СРСР від 15 березня 1941 року, справу переглянули і тим, хто ще залишився живим, змінили міру покарання також на 10 років у таборах.

На процесі було названо понад 250 членів ОУН. 20 і 21 червня в'язнів, за винятком 4 дівчат, що були хворі і 23 червня втекли з Бригідок, вивезли до в'язниці в Бердичеві.

З наближенням німців сторожа підпала тюрму. В'язні розбили двері камер і спробували втекти, але, обстріляні, повернулись до камер. Після втечі сторожі вийшли на волю. Загинули О. Левицький і М. Пецух.

Матеріали кримінальної справи „Процесу-59-ти“ у 8 томах сьогодні зберігаються в Галузевому державному архіві СБУ. Один із томів справи був втрачений вже у 2000-их роках в архіві СБУ у Львівській області, і хто знищив, мабуть, найважливіший том справи ніхто й не збирається шукати.

Надіслав Євген Лупаков.

Оголошення

Шановні читачі, родина Солюк просить Вас допомогти віднайти копії кількох українських кінострічок: „Чорноморці“ (16мм) та „Українське Різдво“ (16мм). Ці кінопроекти у свій час із добрими намірами віддав для перегляду Богдан Солюк, але, на жаль, їх не повернули після його смерті (1994 р.). Якщо у вас є хоч якась інформація про ці кінострічки, будь ласка, повідомте GeorgeS@SolukMediaArchive.com

Advertisement

ARKA

Вишиванки, хустки, нитки,
тканина до вишивання, рушники,
коралі, пояси, кераміка, різьба
89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: 212-473-3550

Стара і небезпечна...

(Закінчення зі стор. 5)

понад 1,000. Зараз ця модель не виробляється, але її замінила прийнята на озброєння у 2016 році ракета Х-32 з покращеними характеристиками та дальністю польоту до 1,000 км. Сама ж Х-22 може пролетіти до мети 600 км на висоті до 25 км, розвиваючи швидкість до до 5,500 км/год.

Спочатку ракету створювали для ударів по морських цілях. Однак той факт, що вона була спочатку морською, дає привід вважати, що вона є неефективною для наземних цілей.

Протикорабельну ракету важко використовувати для наземних цілей – вона наводиться за допомогою радара, і ціль має бути добре видно для нього – наприклад, у морі. На поверхні землі ціль видно погано. Але, крім протикорабельних ракет Х-22, створювали інші варіанти.

Одна з модифікацій – Х-22НА – саме дозволяє обстрілювати цілі на землі за заданими координатами.

Вона могла летіти з урахуванням рельєфу місцевості, але загалом це був автопілот. У ракети була досить невисока точність.

Попри модифікації, Х-22НА все ж досить стара ракета, і вона загалом уразлива для засобів ППО, але чим менше часу перебуває у повітрі, тим її складніше збити – просто часу не вистачає.

В Україні вони використовуються вже давно. Ще 11 червня Міністерство оборони Великої Британії у своєму щоденному зведенні повідомляло, що з квітня російські військові літаки використовували для ударів по наземних цілях десятки ракет Х-22.

Чому ці старі ракети досі застосовують? Бо вони є. Важко сказати, чи є це ознакою того, що в Росії закінчуються сучасніші ракети, але в будь-якому випадку в цьому конфлікті ми бачимо і стару радянську бронетехніку, і бомби, що вільно падають. Якщо така зброя є на складах, її можна взяти і застосувати, то її візьмуть і застосують.

„ВВС”

Відбулася візита...

(Закінчення зі стор. 1)

тів Валерій Антонюк; президент Об'єднання юдейських релігійних організацій України, Головний рабин Києва й України Яків Дов Блайх; голова Духовного управління мусульман України, Верховний муфтії України Ахмед Тамім, а також уповноважені представники Української церкви християн віри євангельської, Німецької євангелічно-лютеранської церкви України, Української православної церкви, Української євангельської церкви, Українського біблійного товариства та Інституту релігійної свободи.

Під час спілкування глави та представники церков і релігійних організацій України засвідчили важливість єднання зусиль релігійних діячів України та світу у протистоянні російській агресії задля досягнення перемоги правди та встановлення справедливого миру. Члени делегації відзначили важливість молитовної та моральної підтримки, яку україн-

ський народ одержує від Святішого Отця і Апостольської столиці, а також подякували за надану гуманітарну допомогу, що продовжує надходити.

На пам'ять про зустріч представники Ради подарували Папі Франциску картину із зображенням мирної України, намальовану українськими дітьми, та зменшену копію скульптури Архистратига Михаїла, покровителя Києва, встановленої у парку „Володимирська гірка” у столиці України.

З нагоди закінчення Тижня молитов за християнську єдність члени делегації були присутні на молитві, яку Папа Франциск звершив у римській базиліці Святого Павла за міськими мурами.

Члени делегації відвідали собор Святої Софії в Римі, лікарню „Дитя Ісус”, де проходять лікування діти з України, зустрілися з Послом України при Святому Престолі Андрієм Юрашем. Візита відбулася у співпраці та за підтримки Апостольського нунція в Україні Архієпископа Вісвалдаса Кульбокаса.

Помер винуватець Сквиливської трагедії

Олег Черниш

Колишній український військовий льотчик Володимир Топонар, якого називали одним з найкращих у світі, 21 січня помер в окупованому Росією Криму. Майже 20 років тому суд визнав його головним винуватцем жахливої авіакатастрофи у Сквилові.

В. Топонар народився в 1957 році на Донбасі.

Вчився в Харківському авіаційному інституті, потім в Чернігівському авіаційному училищі.

За часів СРСР також встиг закінчити навчання в Центрі підготовки льотчиків-випробувальників. Служив у Криму в українських військово-повітряних силах. Зокрема в державному авіаційному науково-дослідному центрі ЗСУ у Феодосії. Як льотчик найвищого класу потрапив у 1995 році до сформованої елітної пілотажної групи „Українські соколи”. Як пілот освоїв близько 30 видів літаків і вертолетів. Стрімку кар'єру талановитого льотчика, що дослужився до звання полковника, обірвали трагічні події 27 липня 2002 року.

Того дня на військовому аеродромі „Сквилів” на околиці Львова мало відбутися демонстраційні польоти з нагоди 60-ї річниці утворення 14-го авіаційного корпусу Військово-повітряних Сил України.

Подивитись зібралися тисячі людей, багато хто прийшов з дітьми.

Винищувач Су-27УБ, за штурвалом якого був Володимир Топонар, виконував складну фігуру на низькій висоті – фактично над глядачами.

Однак в якийсь момент літак почав стрімко знижуватись, нахилився на бік, зачепив крилом дерево і злітну смугу та впав прямо на глядачів. Вже на землі він врізався в інші літаки на стоянці та вибухнув.

Пілоти В. Топонар і Юрій Єгоров встигли катапультиуватись. Під час „Сквиливської трагедії” загинули 77 людей (серед них 28 дітей), кілька сот зазнали поранень. У великій кіль-

Володимир Топонар

кості постраждалих після пережитого розвинулися психічні розлади.

Українська влада почала розслідування. Кількох представників Військово-повітряних сил зняли з посад, деякі були заарештовані.

Найсуровіше – 14 років за ґратами – покарали саме В. Топонаря. Другий пілот Ю. Єгоров отримав вісім років в'язниці.

В. Топонар перебував за ґратами вісім років. У 2013 році ув'язнення йому замінили на виправні роботи. Він оселився в селі Зікрачі на Київщині. Одружився вдруге, завів господарство, побудував будинок. Від першого шлюбу в нього є троє дітей.

В лютому 2022 року колишнього льотчика з села на Київщині вивезли до Криму.

У колишнього льотчика виявили рак четвертої стадії. Лікарі у Сімферополі, куди прибув пілот, заявили, що пухлина не операбельна. Його помістили в медичну установу в Керчі, про нього піклувалася друга дружина Тетяна.

Стан хворого весь час погіршувався, метастази поширилися на легені.

Останні місяці він був прикутий до ліжка і часто втрачав свідомість.

Його поховали 28 січня на цвинтарі у Феодосії.

„BBC News Україна”

Тривають бої...

(Закінчення зі стор. 1)

Кабінет міністрів ухвалив рішення припинити дію угод з урядом Росії про повітряне сполучення та про принципи співробітництва в галузі виробництва і поставок авіаційної техніки.

У Києві від лютого вводяться перепустки нового формату на авта

для пересування містом під час комендантської години. Державних службовців не випускатимуть за кордон без службових відряджень навіть за наявності у них інвалідності чи довідки про непридатність до військової служби. Виїзд не заборонений, якщо державний службовець є самотнім батьком чи матір'ю, їде на лікування чи похорон.

Укрінформ

МАРІЯ ДРИЧ
Ліцензований Продавець
Страховання Життя
MARIA DRICH
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
Tel.: 973-292-9800 ext. 3035
e-mail: mdrich@unainc.org

ОКСАНА СТАНЬКО
Ліцензований продавець
Страховання Життя
OKSANA STANKO
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
Tel.: 908-872-2192
email: stankouna2@gmail.com

DNIPRO LLC.
ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ
ТА КОНТЕЙНЕРИ
В УКРАЇНУ
Туристичні послуги: авіаквитки в Україну та інші країни • Пересилка пакунків, автомобілів та контейнерів в Україну та інші країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки
ROSELLE, NJ 645 W 1st Ave. Tel.: 908-241-2190 888-336-4776
CLIFTON, NJ 565 Clifton Ave. Tel.: 973-916-1543
PHILADELPHIA, PA 1916 Welsh Rd., Unit 3 Tel.: 215-969-4986 215-728-6040

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.
Established 1972
Clifton, New Jersey
виконує друкарські роботи:
• книжки (в твердій і м'якій оправі)
• журнали (з експедицією, або без)
• канцелярські друки
• весільні запрошення (в укр. і англ. мовах)
Ваші замовлення виконуємо сумлінно, скоро і на час та з 40-літнім досвідом!
973-574-8800
Fax: 973-574-8887
e-mail: computopr@aol.com

LAW OFFICES OF ZENON B. MASNYJ, ESQ.
In the East Village since 1983
Serious personal injury, real estate for personal and business use, representation of small and mid-size businesses, divorce, wills and probate (New York matters only).
(By Appointment Only)
140 Second Avenue
New York, NY 10003
212-477-3002
zbmasnyj@verizon.net
If 212-477-3002 landline busy, please call 201-247-2413

СПОМИН

В пам'ять Дмитра Павличка

Леонід Рудницький

29 січня упокоївся в Києві великий український поет, мій довголітній приятель Дмитро Павличко. Втрата, яку переживаю боляче і особисто. Головним обов'язком поета, за словами Д. Павличка, було „дбати про збереження й розвиток національних мистецьких традицій, про чистоту, життєздатність і розквіт рідної мови, про все, що створює, власне, ґрунт для нових дерев, нових крилатих талантів, про все, що створює основу духовного буття народу“.

Це був головний принцип його літературної діяльності, можна сказати навіть більше – принцип його життя як поета, мислителя, письменника, перекладача, а в час незалежності української держави – дипломата і державного діяча. Протягом всього життя він залишався вірним цим принципам, цим шляхетним завданням, які він сам собі доручив.

Д. Павличко народився 28 вересня 1929 року в селі Стопчатові (сьогодні Івано-Франківська область) у селянській родині. Був учнем польсько-меморіальної школи в Яблуніві, де з самого початку відчув дискримінацію за його рідну мову. Ще в юнацькому віці, у 1946 році, він вступив до лав УПА, за що майже цілий рік був інтернований. Йому відмовлено у завершенні студій промоцією, його книгу „Правда кличе“ (1958) заборонено, а наклад знищено.

Такі наслідки мали б стати пересторогою для молодого людини, що у тоталітарній державі треба бути особливо обережним у своїх виступах, але це не про Д. Павличка. Хоча його твори тих часів відповідають вимогам соціалістичної держави, однак, як „поет з ласки Божої“ (як його назвав колись у розмові зі мною Олесь Гончар), вірші якого покладені на музику, часто звучали серед народу, він не міг продовжувати приховувати свої внутрішні почуття та переконання, і тим самим зраджувати самого себе.

Автор цієї статті не один раз був очевидцем ситуацій, коли Павличко-патріот, без страху, і навіть, можна сказати, одчайдушно, виступав в умовах, які були для нього небезпечними.

Перший такий виступ відбувся у Гельсінкі 1962 році у рамках Міжнародного конгресу соціалістичної молоді, організованого Радянським Союзом, на якому Д. Павличко брав участь у політичних і літературних дискусіях. У присутності радянських ідеологів, партійних діячів і поетів (серед яких був великий російський поет Євгеній Євтушенко), Павличко, на відміну від інших учасників конгресу (як Віталій Коротич, який поведився максимально обережно), виступав палко промови про національний зміст української літератури і необхідність зробити її відомою у цілому світі. При цьому він підкреслював, що українська література є

самостійною частиною світової літератури.

Його виступ мені видавався досить відважним у тодішні часи. На мою думку, до всіх ролей, які Д. Павличко виконував у житті, варто додати ще одну дуже важливу – роль оратора. Ораторські здібності Павличка були дійсно надзвичайні. Слухаючи його промови, складалося враження, що якраз у них він вкладає свою безкінечну, ніколи не вгасаючу енергію. Як оратор, він був неперевершений серед усіх сучасних поетів. Цей талант, високо оцінений українським суспільством, відіграв для Павличка, поета і мислителя, велику роль.

Через чотири роки я знову мав нагоду брати участь у одній зустрічі разом з Д. Павличком. На моє запрошення і запрошення мого, на жаль, вже покійного колеги Мирослава Лабуньки, на конференцію в університет Ля Саль у Філадельфії 1966 року прибули Д. Павличко і його молодший колега Іван Драч, один із провідних поетів шістдесятників. Прибули не самі, а в товаристві радянських „опікунів“.

Зустріч з поетами була сенсацією. Прийшли не лише студенти і професори університету Ля Саль, а й слухачі з інших університетів, а також члени української громади Філадельфії. В останній момент організатори зустрічі мусили шукати більшу залу, яка теж дуже швидко стала переповненою. Для молодого І. Драча це була перша поїздка в Америку, і, виглядало, що його дещо хвилювала велика кількість людей у залі. Він прочитав кілька своїх віршів, а потім передав слово Д. Павличкові. Той відповідав на запитання аудиторії переконливо і без страху, незважаючи на присутність „опікунів“. Він порушував різні літературні теми, розповідав про мелодію страждання в українських народних піснях, висловився проти дилетантизму в поезії і за потребу солідної наукової освіти для поетів.

Поступово розмова набувала все більш політичного характеру. Розвинулась жвава і цікава інтелектуальна дискусія між Д. Павличком та істориком Іваном Лисяком-Рудницьким (1919-1984) на тему русифікації української мови й культури, під час якої поет звертав увагу на тогочасну „українізацію“ в Україні, а професор старався іронічно це заперечити. Цю дискусію завершив І. Лисяк-Рудницький ідкими словами: „Коли ви вже врешті перестанете ту Україну українізувати“.

Д. Павличко охоче відповідав на численні запитання викладачів і студентів, за винятком одного. Питання поставив студент, який студіював російську мову як головний предмет. Не пам'ятаю точно, яке було запитання, але відповідь Павличка мені запам'яталася: „Я приїхав сюди як представник української культури, не російської. Прошу мене такого не запитувати“. У ті часи це була дуже відважна відповідь.

Під час тих відвідин я мав нагоду показати обом поетам Філадельфію. Після оглядин Залі незалежності, я повів їх до української катедри Непорочного зачаття Діви Марії поблизу, яка є найбільшим греко-католицьким храмом у світі. Цей прекрасний Божий дім справив

величезне враження на Павличка. Він з пошаною увійшов всередину, щоправда не перехрестився, але, схиливши голову, став на порозі нави, опісля підняв очі до куполу і почав співати старий український церковний гімн, чим немало здивував мене і священника, який нас супроводжував. Для мене це був зворушливий прояв релігійності і рівночасно вислів гарячого бажання в умовах свободи сповідувати віру в символ Божества.

Високе визнання отримав наш поет за участь у написанні Акту проголошення Незалежності України та його заангажовану працю як дипломата під час президентури Леоніда Кравчука. Про його заслуги на полі дипломатії та мистецтва державного управління можна, а краще б сказати конечно, написати окрему книжку, і вона була б важливою підставою для глибшого розуміння генези вільної України.

Можливо, вирішальним голосом, який у той критичний час, час розпаду СРСР, стимулював Леоніда Кравчука прийняти курс на напрям Незалежності України, був голос Д. Павличка як політика, що завжди стояв президентові до помічі і втішався повним довір'ям президента.

Добрим прикладом для висвітлення Павличкових здібностей у ролі державного мужа послужить наступний епізод, у якому я брав особисто участь. Університет Ля Саль у Філадельфії 10 травня 1992 року присвоїв Л.Кравчукові звання почесного доктора. З цієї нагоди Президент молодій українській державі перший раз виступив перед численною американською публікою. Понад 18 тис. осіб були присутні на цьому святкуванні закінчення академічного року, американські медіа передавали про виступ Президента України, тоді ще мало відомої (можна сказати зовсім невідомої) держави на сході Європи. Це була заслуга Д. Павличка, який переконав Л. Кравчука поїхати до Філадельфії, хоча його радники відмовляли його від цієї поїздки, і що це Д. Павличко написав Л. Кравчукові промову, яку засоби масової інформації оцінили наскрізь позитивно.

Кожен великий поет, навіть атеїст за переконанням, є в душі глибоко релігійний. Д. Павличко атеїстом ніколи не був. Його поезія відлунує релігійними мотивами, які знаходять свою кульмінацію у вірші „Патріарх“, присвяченому Йосифові Сліпому:

*Його кремлівські мучили сапрати,
Та Бог привів скатованого в Рим,
І він свій хрест поклав
під ноги Папи,
Жадав не святості,
хоч був святым.*

*Для Церкви, загнаної в тьму
й підвали,
Жадав патріархату, та дарма...
Мовчали дзвони, камені мовчали,
І він збагнув, що правди в них нема.
Нема в Москві, але нема і в Римі,
Є тільки там, де батько
й мати ждуть...
До Києва ведуть шляхи незримі.
У Львові – спочин,
потім далі в путь!*

**Наукове Товариство ім. Шевченка
в Америці**

запрошує на

презентацію

поетичної збірки в перекладі українською

Анни Фрайліх

«Ім'я батька»

(видавництво Крок, Instytut Literatury, 2021)

До книжки віршів відомої польської поетки Анни Фрайліх, що від 1969 року мешкає в Нью-Йорку, увійшли вибрані твори з кількох попередніх книжок, що видавалися в Польщі та за її межами. Високо поцінована Чеславом Мілошем та Віславою Шимборською, поезія авторки своєрідно поєднує польські, американські та єврейські мотиви, перетворюючи біографію, місце і час на важливі деталі поетики та способи розмовляти зі світом тонкими натяками. В центральному творі «Ім'я батька» зосереджено трагізм, іронію та єврейське світовідчуття незатишності, що постають простими питаннями без відповідей.

Уклав та переклав книжку Василь Махно.

**В суботу, 11 лютого 2023 року
о 5-й годині по пол.**

в будинку НТШ

63 Fourth Ave (між 9-ою і 10-ою вулицями)
New York, NY 10003

СПОМИН

Дмитро Павличко був великим поетом

Аскольд С. Лозинський

Цих кілька слів не про війну. Це про всі війни України, що охопили століття, і про одну людину, поета, яка пішла з життя 29 січня на 93-му році життя. Він був великим поетом, безперечно, одним із найвидатніших українських поетів сучасності. Кажуть, що Василь Стус, поет-дисидент і мученик, шанував його талант і часто звертався до нього за мистецькими порадами.

Це був Дмитро Павличко. Протягом останніх 32 років він був взірцем українського патріотизму, не лише зміцнюючи українське політичне та культурне середовище, але й працюючи над тим, щоб усі національності в новій незалежній українській державі були частиною демократичного процесу та мали здатність домагатися свого людського життя та національної самореалізації.

Можливо, він був суперечливою фігурою навіть у свої хороші роки, тому що він мав палкий і владний характер. Кажуть, що він саме переконав Леоніда Кравчука, спікера парламенту УРСР, а згодом першого президента незалежної України, у серпні 1991 року підписати проголошення про відновлення незалежності України. Кравчук, як відомо, був упередженим гравцем, але його переконали. Тому Д.Павличка часто називали сірим кардиналом молодої української держави, хоч і без титулу.

Біографія Д. Павличка буде написана і переписана багато разів і багатьма людьми, які знали його особисто чи просто знали про нього. Кажуть, у віршах розповідається про життя поета. Це не може бути правдивіше, ніж у випадку з Д. Павличком. Під час свого радянського періоду він писав вірші за вказівками Кому-

ністичної партії, зневажливо і агресивно ставившись до націоналістичної української діаспори (я це пам'ятаю і маю ці вірші). Але водночас він написав слова до пісні, яка представляла українську націоналістичну боротьбу „Два кольори“, чорний і червоний, символізуючи чорну землю України, зрошену червоною кров'ю її героїв. Ці слова стали майже гимном та надихаючими, мотивуючими для нового покоління і, можливо, приводом для радянських репресій та ув'язнень.

Так, він виконував накази ворога, але якось зберіг свій патріотичний запал. У нього були глибокі переконання, але ще більш виразні людські слабкості. Його завзяття, мабуть, найкраще відображає його бажання молодого гуцула приєднатися до УПА, коли він був тільки підлітком. Його не прийняли через вік. Замість цього він продовжив вчитися і писати.

Йому потрібно було жити й працювати, а радянські московські вороги стояли на перешкоді його шляху, якщо він не співпрацював з ними. Оскільки він був амбітним, він розумів, що для того, щоб досягти успіху і процвітати в цьому суспільстві, йому потрібно задовольнити владу, яка була вимагаючою.

В останню третину свого життя, нарікаючи на минулі роки ідеологічного рабства, він часто зізнався в глибокому бажанні заглибитися провину. Він висловив велике каяття. Він багато разів вибачався і стверджував, що ніколи не писав московською, що теж не зовсім так. Але він був особистістю, і це був найкращий захист, який він мав, своє слово.

Між мною і громадським діячем Павличком у ХХІ ст. склалися робочі стосунки та дружба. Ми домовилися

з багатьох питань. Навіть коли ми не погоджувалися, ми знаходили компроміси. Я попросив його написати передмову до однієї з моїх книжок. Він переглянув текст і сказав мені, що не погоджується з деякими моїми аналізами. Я підкреслив, що власне хочу чесної думки та аналізу, не буду ображатись і час покаже. Ходили один до одного додому, їли вареники та плов, палко й щиро обговорювали справи. Ми часто говорили про його минуле.

Я не номіную Д. Павличка до лику святих, але, безумовно, він був одним із найвидатніших і найвпливовіших українців ХХ-ХХІ ст. Як поет, письменник, революціонер, державний діяч, політик і дипломат він був однією з найпродуктивніших постатей ранньої української державності. Він справляв враження на всіх, кого зустрічав.

Якщо ви зустріли Д. Павличка, ви його не забули. Дисиденти і політв'язні вважали його своїм, хоча він не

був ні дисидентом, ні політв'язнем. Колишні угодівці очікували від нього лідерства в новій ролі. Він був політичною силою відродження України. І любив, і палко ненавидів.

Україна – це країна Павличків, нестримних, невтомних, запальних, готових до боротьби. Я не здивуюся, якби його родина, яка проживає на розі головної вулиці Києва, приховувала кілька пляшок із запальною сумішшю, зброю та боєприпаси на випадок, якщо москалі справді дійдуть до серця Києва. Той бойовий дух уособлює поета. Хочете знати Д. Павличка, читайте його твори, а зокрема вірші, та й хороші, і погані! Навіть радянські, вони – мистецькі. Ви можете сміятися, плакати, а можете навіть називати поета совком або народною іконою – залежно від тексту. Але байдужим не залишите його творчість. З нею краще зрозумієш Україну, її трагічну історію та їїнеско- рений народ.

Вічна пам'ять Дмитрові Павличку!

Брати Ялчин і Бірен Мамадови

Брати Ялчин і Бірен народилися в Україні та в молодому віці переїхали до Баку, Азербайджан, разом із сестрою Ольгою. Батько працював у банківській сфері, а мама виховувала трьох дітей. Родина повернулася до України в 1990-х роках. Вони виростили у сфері фінансів і заснували київську інвестиційну групу „Бордок“, а в останні кілька років поширили інвестиції та створили підприємства в Канаді та США для інвестицій у технологічні центри обробки даних та експорту. Мати Денез померла в листопаді 2022 року, а Ялчин і Бірен повернулися до Києва, щоб по-бути з сім'єю і взяли на себе технологічну ініціативу зі своїм досвідом, щоб запровадити стільниковий SIM-дром Wi-Fi у зруйнованій війною за-темненій території України, щоб дати людям змогу повідомити родині, що з ними все гаразд. На жаль, 29 січня в Донецькій області російські війська спустошили територію, Ялчин і Бірен загинули разом із трьома іншими, з багатьма пораненими. Ми хочемо подякувати Сухопутним військам України, без яких все могло б бути набагато гірше. Думки та молитви на-шої сім'ї з усіма постраждалими. Молимося, щоб Бог саяв мудрість та миром тим, хто відповідальний, щоб швидко припинити цей конфлікт і захистити громадян України та Росії від подальших втрат.

Ольга Мамадова

Важливе етнографічне...

(Закінчення зі стор. 12)

во-технічного прогресу, а також суб'єктивними впливами – адміністративними рішеннями, демографічними зрушеннями, переселенням сіл в результаті утворення рукотворних водоймищ, що призводило до занепаду ряду сіл, перетворення їх у неперспективні.

Чи не найбільшим надбанням запропонованого дослідження є детальний опис головних атрибутів сільського побуту і їхня трансформація. Сьогодні ми бачимо, що чимало із них назавжди відійшли у минуле, переходять у розряд музейних експонатів, раритетних згадок в класичній українській літературі. Це стосується практично всіх сфер сільського буття – від спорудження жител, господарських споруд, облаштування двору, саду, городу – до обробітку землі, водозабезпечення, водовідведення, енергозабезпечення, ремонтних робіт тощо. Тому важливо зберегти у пам'яті народу все те, чим жили покоління наших предків, чим дорожили і так бережно передавали нащадкам.

Представлено в дослідженні сучасний трансформований побут сільських жителів, зокрема і окремі сади-би зеленого туризму, певним чином

дещо фрагментарно, оскільки це предмет спеціального розлогого дослідження, як справедливо зауважує автор. У книзі приведені і радикальні зміни у головних господарських процесах, які відбулися на цьому відтинку історичного шляху сільського населення.

Хочу окремо зупинитися про нашу співпрацю з автором, а також із українською діаспорою в США. Нещодавно побачила світ книга Антоні Хшанцевського „Пам'ятки офіціаліста Потоцьких з Тульчина“ у моєму перекладі з польської мови. Блискучу передмову до неї написав А. Чабан. А ще були його відгуки на мої праці „Цвинтар Церкви-пам'ятника святого Андрія Первозваного у Савт-Бавнд Бруку, Нью-Джерзі“ та „Краса і велич України. Спроба філателістичного дослідження“, про що неодноразово писала „Свобода“.

Багатьом представникам української діаспори у США запам'яталися прочитані лекції професором Чабаном А.Ю. перед чисельними аудиторіями про підґрунтя повномасштабної агресії Росії проти України, про український щедрий стіл та українські пісні, про видатні історичні постаті. Переконалий, що запропоноване видання буде приязно зустріну-те як на Батьківщині, так і в колах чисельної української діаспори.

UNION FUNERAL HOME LYTWIN & GRILLO

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Nicholas J. Grillo, Manager

AIR CONDITIONED ROOMS

Обслуга ЩИРА І СЕРДЕЧНА
Our services are available
anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами
на цвинтарі в С. Бавнд Бруку
і перенесенням тлінних останків
з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083
908-964-4222
www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в **BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK** і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009

(212) 674-2568

KULINSKI MEMORIALS

809 SOUTH MAIN STREET • MANVILLE, NJ 08835

Tel. 800-458-5467 • 908-722-3130 • Fax 908-253-0027
KulinskiMemorials@msn.com • KulinskiMemorials.com

- Служить українській громаді понад 60 років
- Понад 40 кольорів граніту до вибору
- Гравюри на замовлення
- Консультації вдома за домовленням
- Обслуговує клієнтів у трьох штатах (NJ, NY, PA)
- 5 хвилин від Українського цвинтаря св. Андрія у С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ

Попрощалися з героєм війни

Олександр Вівчарик

КОРСУНЬ-ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ. – 28 січня з усіх усюд, навіть з-за кордону, приїхали люди, щоби попрощатися з Олегом Собченком. Кавалер ордену „За мужність” II та III ступеня, рятівник Києва О. Собченко загинув смертю героя 24 січня у Вугледарі.

Під час Революції Гідності він отримав від „беркутівців” на Майдані в Черкасах важке поранення, рятуючи від їхніх кийків журналістку Тетяну Чорновіл. З самого початку російсько-української війни О. Собченко пішов на захист

Батьківщини, воював до 2016 року в складі батальйону „Азов”, після повернення до Корсуня-Шевченківського докладав усіх можливих зусиль для порятунку річки Рось від забруднення і обміління, був також активним членом фонду „Героїка”, що поставив собі за мету увічнення пам'яті про борців за державність України. Як тесляр і каменяр, виконував масштабні проекти „Героїки” з встановлення пам'ятників воякам Армії УНР та УПА.

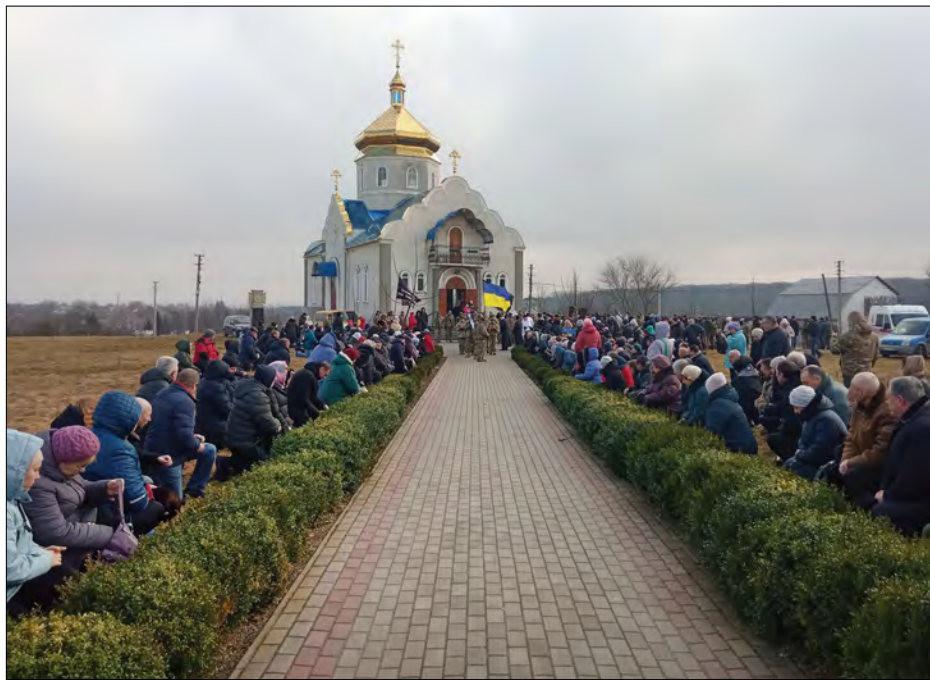
Долучився в лютому 2022 року до 72-ої бригади ім. „Чорних запорожців”, служив оператором-аеророзвідником, став героєм оборони Києва, воював в Харківській і Донецькій областях.

На прощанні промовляли директорка місцевого радіо „На хвилі Корсуня” Галина Добровольська, представники товариства „Чорні запорожці” з Перемишля Олександр Стець і його брат Орест, керівник відділу обліку та збереження місць пам'яті Українського інституту національної пам'яті, керівник благодійного фонду „Героїка” Павло Подобєд, письменник Максим Недвига, який приїхав з Одеси, голова благодійного фонду „Отамани” Олексій Степаненко, заступник голови Корсунь-Шевченківської міської ради Михайло Луценко, письменник Владлен Ковтун.

Біля Спасо-Преображенського храму Православної церкви України, де

Портрет Олега Собченка у храмі.

Прощання з героєм у Корсунь-Шевченківському. (Фото: Олександр Вівчарик)

відбулося відспівування воїна, стоїть розроблений ним пам'ятник, повз який проводжали героя в

останню путь під улюблені пісні українських виконавців. Поховали О. Собченка на Алеї Героїв.

Виставка в пам'ять полеглих

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – 27 січня в обласному краєзнавчому музеї презентували проєкт „Живу – завдяки тобі”. Це 27 фотографій рідних полеглих борців за Україну від початку 2014 року. На фотографіях – батьки, діти і дружини українських захисників із фотографіями героїв або речами, що про них нагадують.

Фотографія проєкту Юлія Косюн розповіла, що готували проєкт упродовж трьох місяців. Перед фотосесією рідні полеглих військових заповнювали анкети, де вказували деталі біографії, одну з улюблених фраз загиблого.

Ініціатори проєкту – громадські організації „Серця матерів та ветеранів Кропивницького”, „Єдина родина Кропивниччини”, Кропивницький професійний ліцей сфери послуг і торгівлі, комунальний заклад Обласний ресурсний центр з питань допомоги учасникам АТО та ВПО, волонтери КронХабу. Співорганізаторка проєкту Катерина Колтунова розповіла, що почалося все з ініціативи підтримати родини героїв від Кропивницького професійного ліцею сфери послуг і торгівлі: „Ми напружуємо цю комунікацію, оскільки це не має бути закритий клуб при-

Одна із виставкових фотографій.

ватного горя. Це горе загальне, ми готові з вами його розділяти, – наголосила волонтерка. – Із 2014-го року до початку широкомасштабної війни у нашому краї нараховувалось 214 загиблих, зараз їх значно більше і це наше загальне горе”.

Президент вшанував...

(Закінчення зі стор. 1)

керівник Офісу Президента Андрій Єрмак, секретар Ради національної безпеки і оборони України Олексій Данілов, міністер оборони Олексій Резніков, Головнокомандувач Збройних Сил України Валерій Залужний, заступник керівника Офісу Президента Роман Машовець.

Квіти до пам'ятного хреста поклали також курсанти військових навчальних закладів, зокрема Національної академії сухопутних військ ім. гетьмана Петра Сагайдачного,

Харківського національного університету Повітряних сил ім. Івана Кожедуба, Інституту військово-морських сил Національного університету „Одеська морська академія”, Військового інституту Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, Військового інституту телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут, Київського військового ліцею ім. Івана Богуна.

Пролунав Державний гімн України, після чого воїни почесної варті пройшли урочистим маршем біля пам'ятного хреста Героям Крут.

Пресслужба
Президента України

Банківські справи по-новому!

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

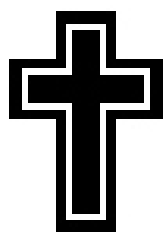
НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ФЕДЕРАЛЬНОЇ КРЕДИТНОЇ СПІЛКИ

відбудуться у

П'ятницю, 10-го березня 2023 року

о 6-й годині

У залі школи Св. Миколая
212 PRESIDENT ST.
PASSAIC, NJ

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями та знайомими, що 25 жовтня 2022 року, на 93 році життя, відійшов у вічність наш найдорожчий і незабутній Батько, Дідусь, Прадідусь і Вуйко

св. п. ЗЕНОН КРАМАРЧУК

народжений 19 вересня 1929 року в селі Заставче, м. Підгайці, Тернопільської обл., син Михайла та Стефанії Клюбів Крамарчуків

У глибокому смутку залишилися:

- син - Зенон Михайло з дружиною Наталкою
- син - Борис з дружиною Іреною
- внуки - Юра, Оксана, Бернард, Стефанія, Марко, Лариса з чоловіком Михайлом
- правнук - Андрійко
- сваха - Оксана Малишевська з Івано-Франківська, Україна
- кузини - Ігор Крамарчук, Богдан Крамарчук, Орест Крамарчук в Мінесоті, Уляна Бочан в Індії, Влодко з дружиною Танею в Бостоні, Роман з дружиною Любою в Підгайцях, Україна.

У світлу пам'ять Зенона Крамарчука

Мій батько Зенон Крамарчук народився 19 вересня 1929 року у селі Заставче Підгайцівського району Тернопільської області, що у західній Україні. Батьки Михайло та Стефанія Клюбів виховали своїх трьох дітей – Зенона, Анну та Орісю у селі Завалів цього ж району. Цікавим фактом родини Крамарчуків є те, що прабаба Зенона Крамарчука, Текля Грабовська, походить з родини Дичковських. Саме через батька Теклі, Григорія, простежуються родинні зв'язки Патріарха Української Католицької Церкви Йосипа Сліпого з родиною Крамарчуків.

У наступній біографічній довідці ми дізнаємося про події, які мали важливий вплив на сім'ю Крамарчуків та подальшому формуванні характеру їхнього сина Зенона.

У 1917 році батько Зенона, Михайло, навчався у Відні, Австрія, і став професійним спеціалістом з виготовлення ковбас та інших м'ясних виробів. Повернувшись у своє рідне містечко Підгайці, він вирішує відкрити м'ясопереробний цех у своєму власному двоповерховому будинку. У цьому ж будинку він здав у рент два помешкання та приміщення для аптеки. Як бачимо, Михайло був не тільки вправним майстром своєї справи, але і мудрим бізнесменом.

У 1941 році німці захопили західню Україну, і сім'я мусіла жити в окупації. Проте сім'ї Крамарчуків пощастило досить легко її пережити. Можливо допомогло те, що Михайло вільно спілкувався німецькою мовою, і той факт, що в їхньому будинку мешкав німецький лейтенант, який полюбляв смакувати свіжими ковбасами та іншими делікатесами, виготовленими Михайлом Крамарчуком.

Будучи далекоглядним, Михайло передбачав, що нацисти програють війну, і почав готуватися до приходу комуністів, добре пам'ятаючи репресії у 1939 році, коли вони жорстоко і холодно розстрілювали всіх, хто виявляв непокору до комуністичного режиму.

Передбачення Михайла здійснилися у 1944 році, і він, не вагаючись, вирішив їхати кінцями на Захід. Разом з ним у цю нелегку подорож вирушили не тільки його дружина з дітьми, але і троє його братів. Через Угорщину та Словаччину вони дісталися до Німеччини. Якійсь час чотири родини Крамарчуків перебували в Австрії, де були зареєстровані як біженці, а потім знову повернулися до Німеччини.

У 1945 році американці організували табір для переміщених осіб. Зенон почав відвідувати гімназію та брати участь в українській скаутській організації «Пласт». Саме в цей період проходить формування характеру молодого Зенона як витривалого, сильної та цілеспрямованої людини.

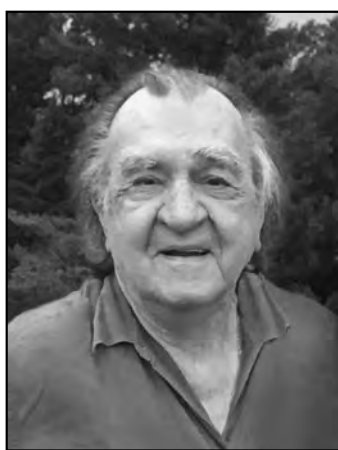
У 1948 році був прийнятий «Акт переміщених осіб», який дав можливість чотирьом родинам Крамарчуків подати прохання на еміграцію до Америки. Початки їхнього перебування в Нью-Йорку не були легкими. Нерідко доводилося ночувати в парку, перш ніж вони винайняли своє перше помешкання на 1-й Авеню в East Village. Незабаром Михайло з братом Василем відкрили свій магазин м'ясних виробів у місті Гобокен у штаті Нью Джерсі. Проте через деякий час вони збанкрутували через нечесного партнера, який продав їхні вироби на «чорному» ринку. Але Михайло не впав у відчай і знайшов працю у Boars Head Provisions у Брукліні не тільки для себе, але і для сина Зенона, де вони працювали протягом 34-ох років.

Через кілька років батько Михайло та син Зенон заощадили достатньо грошей, щоб купити свій перший власний п'ятиповерховий будинок на East 5th Street у Мангеттені. Ще у рідних Підгайцях Михайло добре усвідомив, що значить мати свою власність, а тому і відмовився від квартири у новозбудованому Village View Coops, яку йому запропонувало місто.

Мій батько Зенон познайомився з моєю мамою Неонілою на забаві у 1959 році у прекрасному і багатому на той час місті Ньюарку. Вони одружилися 7 листопада, а через рік народився я. Коли мені виповнився один рік, народився мій брат Борис.

Дуже часто наша родина любила відпочивати у Кетскільських горах на «Союзівці» та на «Верховині», де збиралося багато українських родин. Мабуть саме тому у 1958 році дід Михайло купив 2 акри землі неподалік від курорту «Верховина», де у 1960 році був побудований будинок відпочинку. Також сім'я придбала 2 бунгало для винаймання у літній сезон. У вільний час мій дід Михайло та мої батьки брали найактивнішу участь у розбудові «Верховини». Вони добровільно і безкоштовно допомагали у будівництві церкви св. Володимира у Глен Спей, а також були членами церковного комітету цієї церкви.

У 1970 році дід Михайло та мій батько Зенон вирішили придбати на аукціоні ще один будинок, який був у жалюгідному стані. Проте це не лякало їх. Вони відремонтували знищені помешкання своїми руками і почали здавати їх в рент, який на той час становив приблизно \$50.00 в місяць.

На жаль, мій дід помер у грудні 1970 року, в день святого Миколая. Наша невелика родина дуже важко перенесла раптову смерть діда. Тепер моєму батькові довелося самому займатися бізнесом (брати діда перебралися до Мінеаполісу, в штат Мінесота). В цей час я багато допомагав батькові. Він навчав мене майструвати і ремонтувати різні неполадки. Я пам'ятаю, як ми їздили з ним на склад лісоматеріалів, і він вчив мене вибирати дошки завдовжки 8 футів, які мали бути прямими і без жодних викривлень.

Мій батько також навчив мене спокійно і дипломатично вирішувати скарги мешканців, не тримати ні на кого зла і завжди відноситися до людей з повагою.

Нам часто доводилося ходити в судові інстанції, щоб відвоювати незаплачені ренти. Батько завжди приходив вчасно, одягненим у формальний одяг, бо, як він любив говорити, в цьому проявлялася повага до судді.

Не дивлячись на всі труднощі у провадженні бізнесу, батько був твердо переконаним, що своя власність є своєю власністю, а важка праця приносить плоди.

Після 34-х років праці на підприємстві Boars Head, батька відправили на пенсію, яка становила \$244.00 у місяць. Проте він не нарікав і з оптимізмом дивився у майбутнє. Хочу зауважити, що мій батько був не тільки успішним та мудрим бізнесменом. Він був також дуже цікавою людиною і мав багато захоплень та хоббі. В молоді роки він залюбки грав у футбол у складі напівпрофесійної команди при Українському спортовому клубі в Нью-Йорку. Дуже часто згадував ті часи, коли він ходив на Yankee Stadium на бейсбольні матчі, в яких грали такі відомі гравці, як Micky Mantle, Yogi Berra та Whitey Ford.

Як я вже згадував вище, батько Зенон любив їздити в гори на «Верховину», де вони з дружиною Неонілою мали ділянку землі, на якій вирощували різноманітні овочі та із задоволенням доглядали свій прекрасний фруктовий сад. Вони любили милуватися чудовою природою, яка так нагадувала їм рідну Україну. Протягом багатьох років вони були незмінними учасниками щорічних українських фестивалів. Дуже часто допомагали Українським церквам в організації пікніків на збір коштів для української спільноти. Батько також вислав кошти на будівництво Греко-Католицького собору в Києві, Василіянського монастиря та сиротинця у Житомирі. Опікуватися сиротами та вдовами вважав своїм християнським обов'язком. Він особливо гордився тим, що допоміг збудувати церкву у своїх рідних Підгайцях. Батько завжди відчував свою причетність до всіх українських починань та ініціатив. Він любив ходити на фестивалі української музики, співу і танцю у Нью-Йорку, бо це приносило йому відчуття близькості з Україною.

Зенон Крамарчук був люблячим батьком та чоловіком. Я завжди пам'ятатиму з яким нетерпінням ми з братом чекали на приїзд батька до нашої оселі на «Верховині». Він завжди привозив нам подарунки – нову іграшку, книжку-розмальовку, велосипед і навіть Boars Head шинку та ковбасу. Він дуже любив свою дружину і прагнув створити для неї комфортне життя.

Окремо хочу зазначити, яким чудовим дідом був мій батько для своїх внуків. Він часто зустрічався з дітьми мого брата Бориса – Ларисою та Марком, завжди купував їм подарунки. Мої діти Юрій, Оксана, Бернард та Стефанія теж дуже любили проводити час з дідом Зеноном. Кожної суботи після школи українознавства Оксана з дідом ішли до «Веселки» поласувати гарячим шоколадом, а недільними ранками дід брав Бернарда на сніданок до цього ж ресторану. Все це приносило йому неймовірне задоволення. Він любив відвідувати всі виступи своїх внуків на концертах та фестивалях української культури, музичні виступи Бернарда у St. Regis High School та його гру на гітарі у музичній школі. Дід Зенон любив грати різні ігри з Бернардом, разом переглядати кінофільми. Проте чи не найбільше задоволення він отримував, коли дивився, як Бернард вчився кататися на скейтборді вулицями Мангеттену, а пізніше, як Бернард їздив на тракторі – косарці у Глен Спей, бо саме він навчив свого внука керувати цим транспортним засобом. Спостерігаючи, як мій батько спілкувався і тішився своїми внуками, мені пригадувалося моє дитинство, коли ми з ним дивилися фільми недільними ранками і були щасливі від проведеного разом часу.

Життєвий шлях мого батька Зенона Крамарчука був непростим, але надзвичайно багатим на цікаві події та зустрічі. Його життя було наповнене любов'ю до рідної землі, до родини та близьких йому людей. Він був щасливою людиною, бо вмів знаходити радість у повсякденному житті. Зенон Крамарчук був справжнім патріотом України та своєї другої Батьківщини – Америки.

Вічна та світла пам'ять! Слава Україні!

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union

САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооператива

***ВІДКРИЙТЕ ПЕНСІЙНИЙ РАХУНОК,
ЩОБ ЗАБЕЗПЕЧИТИ СВОЄ МАЙБУТНЄ.***

Your savings federally insured to at least \$250,000 and backed by full faith and credit of the United States Government.
National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency.

ГОЛОВНЕ БЮРО: 108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 TEL: 212-473-7310 FAX: 212-473-3251

КЕРГОНКСОН:
6329 Route 209
Kerhonkson, NY 12446
Tel: (845) 626-2938
Fax: (845) 626-8636

ЮНІОНДЕЙЛ:
226 Uniondale Ave
Uniondale, NY 11553
Tel: (516) 565-2393
Fax: (516) 565-2097

АСТОРИЯ:
32-01 31st Avenue
Astoria, NY 11106
Tel: (718) 626-0506
Fax: (718) 626-0458

ЛІНДЕНГІРСТ:
225 N. 4th Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: (631) 867-5990
Fax: (631) 867-5989

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:
Info@selfreliancenyc.org

ІНТЕРНЕТ:
www.selfreliancenyc.org

Поза Нью Йорком дзвоніть:
безкоштовно: 1-888-SELFREL

**APY - Відсотки у річному відношенні з нарахованою дивідендою. Дивіденда - 4.50% нарахована денно, може бути змінена без попередження. Відсоткові ставки діють з 11/19/2022.*

Your savings federally insured to at least \$250,000
and backed by the full faith and credit of the United States Government

NCUA

National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency